

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

XXIV. ÉVFOLYAM

10. SZÁM

1979. OKTÓBER

ÁRA: 1 FORINT

Javuló szervezeti élet, erősödő tömegkapcsolatok

A bizalmi jogok gyakorlásának és az üzemi demokrácia új fórumainak tapasztalatairól tanácskozott a központi vezetőség

Tanácskozik a központi vezetőség. Kiss Ernő titkár vitára bocsátja az elnökség jelentését és határozati javaslatát

Azt a folyamatot, amelyben a bizalmiak szélesebb jog- és hatáskört kaptak, továbbá amelyben szerepük azáltal is bővült, hogy küldöttük részt vesznek az üzemi demokrácia újonnan kialakított fórumain, közismerten az együttes tanácskozásokon, már a magyar szakszervezetek XXIII. kongresszusa indította el. Határozatainak szellemében ugyanis a bizalmiak munkájának továbbfejlesztésével az alapszervi munkát kell középpontba állítani.

Azt, hogy a bizalmiak miképpen gyakorolják kitágult jogkörüket, eleget tesznek-e, megfelelnek-e a velük szemben a mozgalom és a tagság által támasztott követelményeknek, szakszervezetünk elnöksége évről évre vizsgálta, megjelölve a tapasztalt hibák kiküszöböléséhez, a helyes gyakorlat elterjesztéséhez szükséges intézkedéseket. Augusztusi ülésén az elnökség — amint legutóbbi számunkban jeleztük — a tárgyalás során figyelembe vette azt is, hogy az észrevételek, javaslatok alapján módosított és kiegészített jelentést szélesebb körű megvitatásra a központi vezetőség elé terjeszti.

Jelentésében az elnökség megállapította, s ezt Kiss Ernő titkár szóbeli kiegészítésében megerősítette, hogy az idevonatkozó kongresszusi és későbbi kelt határozatokat helyesléssel fogadták mind a tagság, mind a tisztviselők részéről, s a gyakorlatban is bevaltak.

Hamarosan elosztottak a kezdeti kételyek is, a bizalmiak döntő többsége alkalmasnak bizonyult a sokrétű feladatkör ellátására. Na még nem is sikerült mindenütt csoportjuk politikai vezetőjévé válniuk, mindenesetre a korábbi lebecsült tisztségnek tekintélyt tudtak szerezni.

A megfelelő politikai légkör mellett ezt a kedvező irányzatú folyamatot segítették az erre tekintő intézkedések. Az elnökség megszervezte a határozatok ismertetését különböző tanácskozásokon, a vezérigazgatóság pedig utasításban írta elő a gazdasági vezetők idevonatkozó feladatait.

Fontos lépés volt a bizalmiak oktatása. Bár az alap- és

meg, az egyetértési jog érvényesítésében érte el szakszervezetünk a legtöbb eredményt, miadramellett, hogy itt adódott a legtöbb nézeteltérés és nehézség is. Mindez természetes, mivel az egyetértési jogkör gyakorlása fejezi ki legvilágosabban a szakszervezet munkájának eredményességét.

Az egyetértelmű fejlődés mellett ingadozás is tapasztalható, mind a bizalmiak határozott-ságától vagy engedékenységétől, mind a gazdasági partner magatartásától függően. Leginkább ezek a körülmények határozzák meg, hogy a joggyakorlás valóban kifejezi-e a szakszervezet, azaz a tagság szándékát, avagy csak formális jóváhagyás. Az ülésen felszólaló Szépe Lőrinc pécsi iszt-titkár becsülése szerint a bizalmiaknak mintegy fele megmondja véleményét, és azt érvényesíti is. A fennmaradó 50 százalék ugyancsak fele-fele arányban kimondja, amit gondol, de nem viszi keresztül, illetve tudomásul veszi, amit eléje tálnak.

Nemcsak a bizalmiak személyiségétől függően szóródik az egyetértési jog gyakorlása, azon is múlik, hogy milyen témájú döntésben kell közreműködni. Leginkább a bérek és jutalmak megállapításánál vehető észre a bizalmi szerepe, s a szakszervezetek is ezt tartják leginkább tiszteltben. A ki-tüntetéseknél adott egyetértést beárnyékolják az olykor váratlanul érkező javaslatok, amelyek szűkre szabott jóvá-hagyási határideje nem teszi lehetővé, hogy a bizalmi csoportjának véleményére tá-maszkodva alakíthassa ki ál-

laspontját. Érdekes, hogy az üdülőjegyek elosztásánál is hasonló bizonytalanság mutatkozik, noha itt nincs jelen a szakma. Általában érvényesül az egyetértési jog a lakásépítési kölcsönök és a szakszervezeti segélyek odaítélésénél, s ugyanez mondható a fizetett rendkívüli és a jutalomszabadságok engedélyezéséről is.

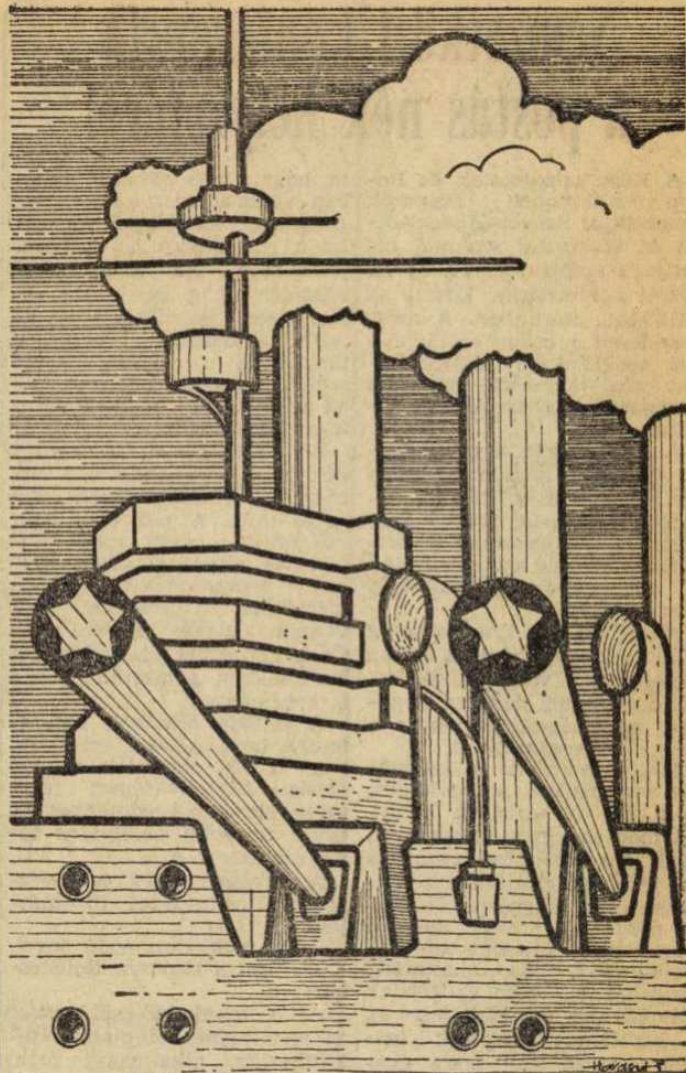
Nem érvényesül az egyetértési joghoz fogható mértékben a véleményezési és javaslattevési jog. Ez érthető, hisz az egyetértésen a vezetői döntés érvényessége múlik, az utóbbiaknak viszont nincs kötelező hatályuk, így a bizalmira nézve kellő ösztönző erővel sem rendelkeznek. Ha azonban a kollektív szerződésnek és függelékeinek megkötésére, illetve módosítására gondolunk, máris érezzük jeletőségüket.

Miközben a szakszervezetek a fegyelmi eljárások indítása előtt egyre több helyen kéri a bizalmi véleményét, ez csekély mértékben tapasztalható a túlmunka elrendelésénél vagy a dolgozók áthelyezésénél, esetleg munkaviszonyuk felmondásánál megelőzően.

Alkalomszerű az ellenőrzési jog gyakorlása, s a bizalmi által emelt vétőről az elnökségnek nincs is tudomása.

Ezzel szemben szépen fejlődik a képviselői, külön-különként azóta, amióta a bizalmi-küldöttek — több bizalmi csoportot is képviselve — részt vesznek a tanácsok, nagyobb szakszervezeti bizottságok és a bizalmi testület együttes tanácskozásain.

(Folytatás a 2. oldalon)

Hatvankét év a történelemben csak rövid korszakot jelent. Mégis olyan fordulatot hozott egy hatvankét évvel ezelőtti nap, amely századunk arculatát alapvetően megváltoztatta. Az 1917. évi Nagy Októberi Szocialista Forradalom egy új társadalmi rendszer dinamikus fejlődésének nyitott teret.

November 7-én visszaemlékezünk arra a napra, amelyen az emberiségnek és a mi életünknek is új korszaka kezdődött. A visszatekintés az idő múlásával egyre jobban, mind teljesebben tárja elénk októberi igazát. A szovjet állam egész története folyamán állhatatosan küzdött — és küzd ma is — az államok és népek jogainak tiszteletben tartásáért, a kölcsönös megértésen alapuló békéért, azért hogy a különböző társadalmi rendszerű államok békésen egymás mellett élhessenek.

Életünket ma már át- meg átszövik azok az eszmék, amelyek kiállták az októberi forradalom viharát. Ezek az eszmék adtak annak idején és adnak ma is ösztönzést a társadalmi haladásért és a nemzeti felszabadulásért küzdő népeknek.

A Szovjetunió születése pillanatától a haladó társadalmi mozgalmak megbízható támasza. Több mint hat évtizedes történelme során számos bonyolult, újonnan felvetődő kérdésre kellett áttörő megoldást találnia, de mindezek mellett küzdelmeivel, az építőmunka eredményeivel, a marxista elmélet gyakorlati alkalmazásával, mindig hozzájárult a szocialista forradalom általános törvényszerűségeinek megismertetéséhez és kibontakoztatásához.

A szovjet nép egész tevékenysége a proletárszolidaritás, az internacionalizmus nagyszerű példáját mutatja. A haladás és a béke erői biztosan számíthatnak és számíthatnak a Szovjetunió segítségére. Ez a politika alapot teremt ahhoz, hogy a Föld különböző helyein élő békeharcosok milliói a szocialista államoknak, a nemzetközi munkások társaságának, a gyarmati igából felszabadult népeknek összefogásával elháríthassák az újabb világháborút és biztosíthassák a tartós békét.

A magyar társadalom ószinte ragaszkodása, internacionalista érzelme megnyilvánul abban a tiszteletben és szeretetben, amely sokféle formában, de azonos értelem-ben ünnepli a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmének 62. évfordulóját. Ünnepi és testvéri szeretettel köszöntjük a Szovjetuniót, a béke és szocializmus világát. Barátságunk és együttműködésünk megnyilvánulása: hűségünk a marxizmus-leninizmus eszméihez, a szocializmushoz, a békéhez, a népek felszabadításának ügyéhez, az imperializmus elleni harchoz.

Papp Józsefné

Pártvezetők látogatása a Magyar Postánál

Borbély Sándor, az MSZMP KB titkára szeptember 21-én látogatást tett a Posta-vezérigazgatóságon. Elkísérte Perczel György, az MSZMP KB alosztályvezetője. A látogatás részt vett Tóth János, a XII., Szabó István, a VIII. kerületi pártbizottság első titkára, továbbá Tanos László, a Postások Szakszervezetének titkára. A vendégeket Horn Dezső miniszterhelyettes, a posta vezérigazgatója és Mészáros Ferenc, a Posta-vezérigazgatóság pártbizottságának titkára fogadta.

A Központi Bizottság titkára megbeszélést folytatott a posta vezetőivel a hírközlési szolgáltatások helyzetéről, fejlesztésükről, a postás dolgozók élet- és munkakörülményeinek alakulásáról. Az eszmecsere után meglátogatta a Kéleti pályaudvar melletti postahivatalokat, valamint a Budapesti és a Helyközi Távfestő Igazgatóságot.

A Budapesti Postaigazgató-

Naponta ekkora pénzhalmokat számolnak meg Budapesti 70 postahivatalban

ság és a két távközlési igazgatóság vezetője tájékoztatást adott a meglátogatott postahivatalok és üzemek munkájáról. Borbély Sándornak módja nyílt arra, hogy brigádvezetőkkel és kommunista aktivákkal is elbeszélgesse, s az ő tájékoztatásuk segítségével ismerkedjék a postás dolgozók nagy szak tudást és figyelmet igénylő munkájával. A Központi Bizottság titkára elismerését fejezte ki azért a lelkiismeretes munkáért, amellyel a postához hű dolgozók az igények növekedéséhez képest kedvezőtlen műszaki lehetőségek és rossz munkakörülmények között is teljesítik az állam és társadalom szempontjából nélkülözhetetlen hírközlési szolgáltatásokat. Reményét fejezte ki, hogy a népgazdaság teherbíró képességének növekedésével mielőbb mód nyílik a hírközlés gyorsabb ütemű fejlesztésére, egyúttal a postás dolgozók élet- és munkakörülményeinek nagyobb mértékű javítására.

Nemzetközi konferencia a postás nők helyzetéről

A Közalmozottak és Rom szakszervezetek Nemzetközi Szövetségének postai és távközlési szakmai bizottsága szeptember 10. és 15. között konferenciát tartott az NDK-ban, Berlinben. A megbeszélés a postai és távközlési szolgálatban foglalkoztatott nők helyzetét, szerepét elemezte, követeléseiket vitatták meg.

A konferencia azzal a céllal ült össze, hogy a szocialista, kapitalista és fejlődő országok képviselői közös állásfoglalást dolgozzanak ki követeléseikre, és azt eljuttassák a Nemzetközi Munkáügyi Szervezethez.

Az NDK és Franciaország küldötteinek előadása után széles körű vita alakult ki. Minden ország feltárta gondjait, nehézségeit, elmondta a már elért eredményeit.

Megmutatkozott a különbség a szocialista, a kapitalista, és a fejlődő országok között, sőt még az egyes csoportokon belül is a különböző országokra jellemző gazdasági berendezkedéstől függően. Jellemző példa erre, hogy amíg a szocialista országokban az alapfővénnyel, az alkotmány biztosítja a nők és férfiak számára az egyenlő jogokat, a kapitalista országok legfőbb gondja az, hogy elismeresse, törvényesítse a nőknek a munkához való jogát. Itt a nő állandó munkakerő-tartalékot képez, akkor teszik utcára, amikor akarják.

A munkához való jog tehát alapvető feltétel, ennek megvalósítása biztosítja már a jogot a továbbtanulásra és képzésre is. További fontos feladat a megfelelő munkakörülmények megteremtése, a nyugdíj-korhatár csökkentése 55 évre. Megtudtuk, hogy jelenleg a világon 500 millió nő dolgozik. Európában és az USA-ban a nők 20 százaléka. A szocialista országokban 35 és 51 százalék között mozog a dolgozó nők aránya.

A posta és a távközlés előresietett, itt az arányuk általában 70 százalékra tehető. Ez is indokolja azt, hogy a különböző országok postájának betöltött szerepükkel, helyzetükkel nemzetközi fórum foglalkozzon. A találkozón éppen a fellelhető különbségek kaptak hangsúlyt. A vita világosan megmutat-

ta, hogy a nők növekvő számában vesznek részt a kulturális, gazdasági, társadalmi életben. Ez a növekedés a jelenkor jellemzője. Az eddig elért eredmények a szocialista országokban jelentősek. A nő felszabadításához megfelelő társadalmi berendezkedés szükséges, amely megadja hozzá a lehetőségeket, megteremti a feltételeket.

A kapitalista országokban a nők növekvő részvétele a társadalom életében harcot von maga után. A nők ébrednek: küzdenek minden megkülönböztetés ellen. A szakszervezeti mozgalomnak teljes mértékben figyelembe kell vennie a nők követeléseit. Csak így érhet el ezekben a kérdésekben nemzetközi téren is eredményt.

A fejlődő országok küldötteinek hozzászólásai igazolták, hogy a nők részvétele a gazdasági függetlenségért folytatott harcban eredményes, és egyre nagyobb befolyásra tehetnek szert.

A követeléseknek a konferencián elfogadott fő pontjai:

— a munkához való jogot, — jogot a szakmai fejlődéshez,

— a munkaidő-csökkenést az aktív élet alapjainak tekintetjével, alkalmasak arra, hogy az SZVSZ most folyó ciprusi konferenciájának tárgyalási anyagában is fontos szerepet töltsenek be.

A berlini konferencia hasznos tapasztalatsere volt, megismertük a többi országban dolgozó nők helyzetét, körülményeit, törekvéseit. Ennek alapján jobban látjuk és értékeljük az itthon már elért eredményeket. Elégedettek azonban nem lehetünk, sokat kell még tennünk, különösen a munkakörülmények javításáért.

Lényeges előrelépést jelentett, hogy ilyen szinten és nemzetközi méretekben is előtérbe került a hírközlésben foglalkoztatott nők helyzete. Ez összefügg azzal, hogy a nők foglalkoztatása egyre terjed, így az ezzel járó sajátos feladatok megoldása sürget. Általános szükségessé vált, hogy ezt a témát mind a nemzeti, mind a nemzetközi fórumok folyamatosan napirenden tartsák.

Dr. Németh Adalberta

(Folytatás az 1. oldalról)

Elemelve az eddig megtartott együttes tanácskozások tapasztalatait, az elnökség megállapította róluk, hogy mint az üzemi demokrácia újonnan bevezetett jelentős fórumai nagymértékben gazdagították a szervezeti életet, a gazdasági és szakszervezeti vezetők kapcsolatait, a bizalmi köztudat bevonásának révén pedig erősítették a szakszervezet tömegkapcsolatait.

Az a körülmény, hogy a postán az együttes tanácskozás rendjét két lépcsőben lehetett bevezetni, alkalmas volt a menetközben szerzett tapasztalatok hasznosítására. Bebizonyosodott, hogy a tanácskozások sikere nagymértékben függ az ülések előkészítésétől, elsősorban attól, hogy a résztvevőknek mikor, milyen terjedelemben és milyen előadásban bocsátják rendelkezésükre az frásos tárgyalási anyagot. Úgyelni kell arra, főképpen a gazdasági jellegű témáknál, hogy a közgazdasági képzettséggel nem rendelkező munkásbizalmiak is megérthessék az előterjesztéseket. Ezt kell elősegíteniük a szakszervezeti tanácsok frásbéli kiegészítéseinek, amelyeknek rá kell mutatniuk a különböző állásfoglalások lehetségesére és azok kihatására. Egyes helyeken nagyon cél szerű gyakorlat alakult ki azáltal, hogy az írt már a meghívóban tájékoztatja a tanácskozás résztvevőit arról, hogy az egyes napirendi pontokkal kapcsolatban milyen jogkört kell a testületnek gyakorolnia.

Keresztész Mihály: Megterülő befektetés a bizalmioktatás

Az elnökség megállapításait a felszólaló központi vezetőségi tagok részben megerősítették, részben kiegészítették. Nagy Gézáné (Debrecen), Kiss

Javuló szervezeti élet, erősödő tömegkapcsolatok

László (Budapest) és Németh Béla (Győr) arról adott számot, miképpen illeszlik a jogok gyakorlását a posta szervezethez, különösképpen a szétszórta vagy nem egy állomáshelyen dolgozó bizalmi csoportoknál. Bánsági István (Somogy m.) és dr. Szarka György (Távir) a fórumok szerepének helyes megítélésére hívta fel a figyelmet, se lebecsülni, se túlbecsülni nem szabad értéküket. Keresztész Mihály (Szeged) az oktatás jelentőségét hangsúlyozta, megemlítve, milyen kedvező hatást váltott ki az, hogy a bizalmiak oktatásából az igazgatóság vezetője is részt vállalt. Sütő István (Buvig) a bizalmiak munkájának jelentőségét említette, azzal, hogy mindenképpen elismerés illeti azt, aki ezt a kényes feladatot elvállalja, és eleget is tesz a vele szemben támasztott követelményeknek.

Külön figyelmet érdemel a Posta-vezérigazgatóság megítélése a bizalmi jogok gyakorlásáról és az üzemi demokrácia új fórumainak működéséről. Dr. Bakondi Antal szakszervezeti vezető ismertette a központi postaszervekkel együtt készített felmérés eredményeit, amely nagyrészt megegyezik a szakszervezet megállapításaival.

A bizalmiak tevékenysége — a szakma véleménye szerint — politikai, közéleti munkává vált. A gazdasági vezető nagy támaszt kap a jól működő bizalmi személyektől. Azt várják a bizalmiok, hogy a dolgozók megítélésének alapjául a több és jobb munkát, a felelősséget és a rendet tekintik. E követelményeket figyelembe véve kell differenciálni, és ehhez hozzá kell az embereket szoktatni.

A fórumok megítélése is nagyrészt megegyezik az elnökségével, ismerik gyengéket, igyekeznek megszüntetni az előkészítés hibáit, kiküszöbölni a formálisakat. Kiemelten foglalkozott az értékelés a kishivatali dolgozók értékelésével. Nehéz körülmények között, szétszórta dolgozó, lelkes postások fóruma ez. A résztvevők szabad idejükben jönnek össze, hogy segítsenek megoldani a munkájukat akadályozó gondokat. Mindenképpen több figyelmet érdemelnek.

Az alapos értékelés és kö-

rültekintő vita után a központi vezetőség a következő határozatot hozta:

— Tovább kell javítani a bizalmi munka személyi feltételeit, fokozott gondot kell fordítani a bizalmiak felkészítésére.

Németh Béla: A jszb-titkár közvetít a joggyakorlásban

— A központi vezetőség felkéri a vezérigazgatóságot, ellenőrizze az üzemi demokrácia fejlesztésére hozott együttes

határozat végrehajtását; a vezetőképzésben foglalkozzék a szakszervezeti jogokkal.

— A járási és hasonló körülmények között működő bizottságoknál ki kell alakítani a jogkörök gyakorlásának általánosan alkalmazható rugalmas rendszerét.

— A szakszervezeti szervek ellenőrizzék, hogy a gazdasági vezetők miképpen veszik figyelembe a bizalmiak véleményét, javaslatát; a helyszínen segítsék a bizalmiak munkájukban, éljenek a becsapódás eszközeivel.

— Mind a propaganda eszközeivel, mind módszertani segítséggel, mind pedig a jó tapasztalatok elterjesztésével támogatni kell a bizalmiak munkáját.

— A szakszervezeti szervek gondoskodjanak a tárgyalási anyagok idejében való és helyes elkészítéséről, azt saját állásfoglalásukkal egészítsék ki; az együttes ülések állásfoglalásáról a bizalmiak útján gyorsan és érdemben tájékoztassák a tagságot.

Az ülések második napirendi pontjaként Doros Béla szakszervezeti vezető szóbeli tájékoztatást adott a posta első félévi eredményeiről, az éves terv várható teljesítéséről és az ezt segítő kongresszusai munkaversenyéről. Az itt elhangzott kérdésekkel, gondolatokkal lapunkban rendszeresen foglalkozunk.

Benda István

Hogyan élnek fiataljaink a munkásszállókon?

Munkásszálló. A szóhoz gyakran a következő képzetek társulnak: kényelmetlen, rideg, piszkos, a közönséges életre alkalmatlan. Tény, hogy a munkásszállókról alkotott ilyen — és ehhez hasonló — véleményeknek, minősítéseknek, jellemzéseknek van némi alapjuk. Még akkor is, ha ez nem általánosítható. Milyen körülmények között élnek a postás munkásszállásokon lakó fiatalok? Erre a kérdésre kerestünk választ a Gvadányi utcai férfi munkásszállón, annál is inkább, mivel az ifjúságpolitikai határozatok végrehajtása szakszervezetünk vezető testületének ülésein is napirenden volt.

Az épületben 225 férőhely van, a lakókat négyágas szobákban helyezik el. Minden szobában van közös mosdó, zuhanyzó és melegítőkonyha. A lakóknak 3 tv-készülék áll rendelkezésükre. Van az épületben egy 1300 kötetes könyvtár, valamint egy pinceklub — ez utóbbit a lakók társadalmi munkában hozták létre —, ahol rádió, lemeztároló, magnó segítségével előkészítik a kulturális igényeiket. Az itt élő fiatalok lehetőségei — amint az az előbbiekből kiderült — nem rosszak. Hogyan élnek velük? Pálfi József, a munkásszálló vezetője ezzel kapcsolatban az alábbi tájékoztatást adta:

— Kulturális lehetőségeink valóban jók, de ez korántsem jelenti azt, hogy nincs tennivalónk. Elsősorban arra gondolok, hogy a művelődést, a tartalmas, hasznos időtöltést szélesebb körben kellene elterjesztenünk. Van egy jól felszerelt pinceklubunk, ahová csak 10–15-en járnak el rendszeresen. Rendelkezünk egy aránylag jól ellátott könyvtárral, de ennek is szűk körű a törzsközsége. Úgy is fogalmazhatnánk: a lakók egy része — sajnos, eléggé kiélt csoportról van szó — mindenütt ott van, mindennél aktív, ugyanakkor a többség a környék bisztróiban tölti az idejét, és csak aludni jár haza.

— Hogyan próbálnak ezen változtatni? — Különböző programokat szervezünk. A klubba TIT-előadókat hívunk. Kéthetenként diavetítéssel egybekötött földrajzi előadásokat tartunk, keddenként egy rendőrnagy közbiztonsági előadásokat tart, tájékoztatót érdekes filmekkel illusztrálja. Több-ször volt már nálunk Knézi Jenő, aki igen népszerű a szállókörök körében. Minden csütörtökön játékfilmet vetítünk. Az ebéd után filmesztéták tartanak előadásokat, s ezeket szintén vetítik követi. Elmondhatom: a játékfilmeket szép számban megnézik. Azt szeretnénk, ha

az ismeretterjesztő előadások is legalább ilyen népszerűek lennének.

— A klubban működnek-e szakkörök?

— Van egy fotószakkörünk. Jó körülmények között dolgoznak. Ezenkívül egyszer kiállítás rendezünk, a legjobb fotókat jutalmazzuk.

— A szállón lakó fiataloknak milyen sportolási lehetőségek vannak?

— Rendszeresen szervezünk asztalitenisz-bajnokságokat.

Van egy labdarúgócsapatunk is. A POKMÜ biztosított részünkre egy területet, ahol labdarúgó-kispályát építünk, társadalmi munkában. Remélem, jövőre ez is elkészül.

— Amikor a tervekkel, elképzelésekkel kezdek, általában többes számban válaszol. Miért?

— Egy aránylag jól működő szállóbizottságunk van, amely nemcsak a lakók érdekeit védi, részt vesz az irányító, a szervező munkában is. Ezért a többes szám.

— A bizottságot évenként választjuk újra. Erre többek között a személyi változások miatt van szükség. Nem ülünk össze rendszeresen. Úgy gondoljuk, hogy munkánk nem akkor hoz eredményt, ha formális üléseket tartunk. A szállóbizottságnak naponta vannak feladatai, a mindennapi életben fejt ki tevékenységét. A bizottsági tagjai tudják, hogy mik az elvárások, ezeket személyenként, esetenként is tudják érvényesíteni. Már akkor is dolgoznak, ha rábeszéljük a szobátársat arra, hogy jöjjön el egy-egy előadásra, rendezvényre.

— Eddig csak az eredményről beszélgettünk. Nincsenek gondjait?

— Vannak. Ezek közül az egyiket már érintettem: azt szeretném, ha a kulturális igényt felkeltenék azokban is, akik eddig nem kapcsolódtak be a programokba. Időnként gondot okoz egyes fiatalok viselkedése, magatartása. A jövőben többet kell törődnünk a neveléssel, a közösségi szellem kialakításával. S ha már a gondokról tartunk: a szálló lakóinak létszámszerűen, a POKMÜ, a TIG, a Járműtelep, a BUVIG, nemigen törődnek dolgozóik életkörülményeivel. Az előbb említett üzemek szakszervezeti vezetői még nem látogatják meg a szállót. Több törődést szeretnénk. Erre is mondhatok egy jó példát: a TIG munkásszállás felelőse, Molnár Gyula, kijárta, hogy meleg vacsorához jussanak azok, akik ezt igénylik. Hálásként vagyunk neki. De mi azt szeretnénk, ha a vezetők is körültekintően néha-néha...

Tóth Pál György

Hogy érdemben lehessen állást foglalni

Mivel foglalkozzanak az együttes tanácskozások?

Az üzemi demokrácia fórumrendszerének továbbfejlesztésénél alapvető volt, hogy szűnjön meg a párhuzamosság. Többek között azért is szükség van erre, mert a különböző erre hivatott szervek egyre több dolgozót tömörítenek magukba, és magától értetődő az a cél, hogy ezeken a fórumokon hatékony és hozzáférő döntések születessenek. E változások között is fontos és új lépés volt, hogy az egyedi ügyekben a bizalmiak viszszaadnak egyetértési jogukat, a bizalmi testületek szerepe, jog- és hatásköre kibővült. Rendkívül lényegbevágó feladatot látnak el a bizalmiak, bizalmi küldöttek és a szakszervezeti tanács együttes ülései.

— Az ülések összehívásakor mire kell a leginkább ügyelni? — Kérdeztük a Postások Szakszervezete közgazdasági osztályvezetőjétől, Kovács Józseftől.

— A legfontosabb — hangzott a válasz —, hogy a tanácskozásokat olyan időben tartassák, amikor még érdemben foglalkozhatunk állással. Míg után sok téma tartozik a fórumokra, fontos az előkészítés, a rendszerezés, a csoportosítás, hogy arányos legyen a munkamegosztás. A közeljövőben kerül sor az idei utolsó együttes ülésekre, amelyek három napirendi pontot kell megvitatni: az 1980. évi éves terveket, a munkavédelmi és szociálpolitikai terveket, valamint a bérfejlesztési irányelveket.

— Mi az újdonság ebben?

— Először is az, hogy eddig sok volt a megvitatás során a formális elem, most viszont megszűnik ez a helyzet. Korábban ugyanis a posta-szintű testületek előbb kerültek a testületi ülések elé, mint a központi postaszervek tervei, így az utóbbin érdemben már kevés változtatásra nyílt lehetőség. A SZOT irányelveit figyelembe véve megállapodtunk a vezérigazgatósággal, hogy az eddigi folyamatot megfordítjuk. Tehát a posta is meg tudja teremteni, a szakszervezet kezdeményezésére, hogy az együttes tanácskozások elé a gazdasági postaszervek előterve kerüljenek. Természetesen nem azt igényeljük a gazdasági vezetéstől, hogy a teljes tervjavaslatot előterjessze, hiszen erre a terjedelemből aligha volna ésszerű lehetőség; kivonatokat kell készíteni, amely tartalmazza a szöveges indoklást és táblázatos kimutatásokat közlő a legfontosabb adatokról. A cél ugyanis az, hogy az együttes ülések olyan időben vitassák meg a tervet, amikor még van min vitaközlő, megvan a változtatás lehetősége, a résztvevők megítélhetik a dolgozókra gyakorolt hatásait.

— Hogyan készítették elő az érdekelteket az érdemi munkára?

— A Posta-vezérigazgatóság október elején a tervosztályok vezetői és a szakszervezeti ta-

nácsok függetlenített közgazdasági felelősei részére együttes eligazítást tartott, amelyen szóba kerültek a legfontosabb szempontok. Ezek: a szolgáltatásokra vonatkozó intézkedések és gazdasági kihatásaik; a népgazdaság takarékosága, milyen kihatással lesz a postára, mivel és hol lehet ezt ellensúlyozni vagy csökkenteni; ésszerű anyaggazdálkodás; a dolgozó élet- és munkakörülményeinek alakulása (pl. nem maradhatnak el és nem késlekedhetnek a jogos juttatások); a munkaerő tervezése (szempont a szakma szerinti); a beruházások kérdésében, mivel még nincsenek jóváhagyott adatok, a sorrend meghatározása; javaslatok a központi tervhez. Mindezekből kiderült, mennyire fontos, hogy a szakszervezet már a tervezés folyamatába bekapcsolódjék.

— És a két másik napirendi pont?

— A munkavédelmi és szociálpolitikai tervet azért kell külön tárgyalni, mert ebben a kérdésben a szakszervezetnek nem egyszerűen véleményezési, hanem egyetértési joga van. Nehéz feladat vár az együttes ülésekre a jövő évi bérfejlesztés irányelveinek és javaslatának meghatározásánál, mert egyelőre még ebben a témában sem született meg a központi döntések, tehát csak a főbb elvek és főbb arányok megfogalmazása lehet a feladat. Méghozzá az alábbi szempontok alapján: mekkora a kollektív szerződés meg-

fogalmazza kötelezettségek anyagi igénye; hol indokolt központiilag kiemelt bérfejlesztést biztosítani; továbbá a szabad rendelkezésű keret felhasználásának elvei. Természetesen ezáltal is a sorrend megszabásáról van szó.

Rendkívül feszes ütemű munka vár a gazdasági vezetőkre és az együttes ülésekre, mert az előterveket október 31-ig föl kell terjeszteni a vezérigazgatóságra. Az együttes üléseket legkésőbb november 5-ig meg kell tartani, és a megfogalmazott észrevételeket, javaslatokat eddig az időpontig pótlólag el kell juttatni. A további menetrend: a posta tervezetét december elején a központi vezetőség tárgyalja, majd a Közlekedés- és Postaügyi Minisztériumban előreláthatólag december 17-én szűnik.

Gyulay Zoltán

Megjelent a közkezdelt Népszava Évkönyv 1980 című kiadvány. 256 oldalon közrekezd, hasznos, szórakoztató olvasmányokkal, szép kivitelben kapható.

Néhány részlet a gazdasági tartalomról:

— Bizalmi emberek (hasznos segédanyag a szakszervezeti bizalmiak munkájához);
— Őrhajósok világa;
— Árulásmérő vásárlóknak;
— Az év 16 sikere (művészek beutazása);
— Ősmeret (teszt);
— Olimpiai kisokos;
— Divat, szépségápolás, receptek, keresztrejtvények, valamint 15 000 Ft-os keresztrejtvény-nyeremény.

Megrendelhető: Népszava Lapkiadó Vállalat, (Rákóczi út 54.) Budapest, 1984. Telefon: 224-819/106 mellék.

Kapható az újságárusoknál, ára: 22 Ft.

POSTÁS DOLGOZÓ 3

A Szervezési Vezetési Tudományos Társaság Postás Szervezői Klubja október 8-án a Postás Művelődési Központban tartotta őszi első összejövetelét. A klub vendége volt Horn Dezső miniszterhelyettes, a Posta vezérigazgatója, valamint dr. Buják Konstantin vezérigazgató-helyettes.

Előadást Pataky Gizella, a Budapesti Távközlési Igazgatóság szervezési osztályának vezetője tartott „A távközlési vázlatok számítógépes nyilvántartásáról, a kísérleti bevezetés tapasztalatairól” címmel.

HATODIK alkalommal rendezték meg szeptember vége felé Debrecenben a Hajdú-Bihar megyei közlekedési Választék fiataljainak hagyományos találkozóját. A posta-igazgatóság után ebben az évben a Volán 6. számú vállalat volt a házigazda. Varga Lászlónak, a KISZ Debrecen városi Bizottsága első titkárának megnyitóját után politikai, kulturális vetélkedőn mérte össze tudását, felkészültségét a 8 közlekedési vállalat csapata. A következő napok műsorán sportversenyek szere-

pelték. Női és férfi kézilabda-, valamint kispályás labdarúgó-mérkőzéseken, asztalitenisz-csapat- és egyéni versenyeken, lövészetben, sakkban versengtek, végül honvédelmi versenyen adtak számot ismereteikről.

A találkozó programjába tartozott még a KISZ-vezetők fóruma, ami hasznos tapasztalatcsere volt.

A VI. közlekedési ifjúsunkas napokon jól szerepeltek a postások: a múlt évi elsőseg után — mindössze 1 ponttal szorultak a második helyre.

Belépési díj, sorrend, díjkezdvezmény

Beszélgetés a Posta-vezérigazgatóságon a telefonkérelmek elbírálásáról

Lapunkban nemrégiben foglalkoztunk a távközlési-forgalmat nehezítő körülményekről. Akkor ígéretet tettünk arra, hogy visszatérünk az új telefonállomások szerelésének kérdéseire, ezen belül arra, hogy a posta dolgozói milyen előnyöket élveznek. Pámer Jánost, a vezérigazgatóság távközlési forgalmi ügyosztályának vezetőjét kerestük fel kérdéseinkkel.

— A belépési díj életbe lépése óta csökkent-e az új állomások iránti igény?

— Nem. Budapest 164 ezer, vidéken pedig 130 ezer várakozót tartunk nyilván. 1979-ben és 1980-ban — a tervek szerint — a posta a fővárosban 41 ezer, vidéken pedig 33 ezer új előfizetőt kapcsol be a hálózatba. Az igényeknek tehát csak bizonyos hányadát tudjuk kielégíteni. A belépési díj bevezetése nem változtatott a kérelmek elbírálásának, a sorrend megállapításának rendjén. Erről az 1972-es rendelkezés intézkedik, melyet egy társadalmi bizottság — közéleti személyiségek és természetesen postás szakemberek — alkottak meg. Ennek lényege a népgazdasági fontosság, továbbá bizonyos szociális szempontok figyelembevétele, például súlyos, ágyhoz kötöttséget okozó betegség. Alapvetően azonban a bekapcsoláshoz két feltétel szükséges: a központban legyen kiadható szám; legyen az adott területen hálózat, abban szabad kábelrelé. A rendeletre azért volt szükség, hogy ne az igénylőket, hanem az igényeket sorolja. Szeretném hangsúlyozni, hogy a posta nem ad és nem kap, a posta feladata az állomások bekapcsolása.

— A rendelet szempontjait figyelembe véve, hol döntenek az állomások odaítéléséről?

— A rendelet természetesen nem adhat minden körül-

ményre kiterjedő választ, csak orientál, ezért nagy a felelősség azokon, akik döntenek. Ez a hatáskör eléggé szűk körre összpontosul: az első számú kulcsember az illetékes távközlési vezetője. Döntési joga van még a területi igazgatóság vezetőjének, és műszaki helyettesének, a Távközlési Igazgatóság vezetőjének és Budapesti üzemi helyettesnek, rajtuk kívül a távközlési forgalmi osztályvezetőnek.

— Milyen a döntések ellenőrzése?

— Állandó és nagyon alapos az ellenőrzés, alig van szakterület, mely ennyire ellenőrzött lenne. A legnagyobb ellenőrző közeg azonban maga a társadalom. Rendkívül érzékenyen reagálnak mindenre. Eppen ezért, azoknak a személyeknek, akik döntenek, számolniuk kell azzal, hogy az állandóan érkező észrevételekre megfelelően válaszolni tudjanak, döntésüket indokolni tudják. Nagy felelősség van rajtuk. Vezérigazgatósági szinten is minden reklamációt kivizsgálunk, pedig rengeteg van belőlük. Mindenki úgy érzi, a maga ügye a legfontosabb. A panaszkorra adott válaszuk legtöbbször a műszaki feltétel hiányának közlése, ami úgy tűnhet, hogy csak egy levelezőlap kitöltéséről van szó, pedig minden egyes ügyet komoly vizsgálat előz meg. 1978-ban a budapesti üzemet 85 591 ügyet vizsgáltak, ebből 19 600 ismételt beadvány volt. A TIG-hez 14 563 beadvány érkezett (háromezer az ismételt) és a vezérigazgatóságra is több ezer. Óriási munkát igényel ezek vizsgálata és megválaszolása.

— Foglalkoznak-e a nyilvántartás, illetve sorolás gépre vitelével?

— Foglalkozunk ezzel a feladattal. Nagy segítség lenne,

ha számítógép sorolná — kódlás alapján, pontszámok szerint — az igényeket, hasonlóan a lakásigényekhez. A PSZSZI — a TIG közreműködésével — szűkebb területen folytatott már és folytat ki-
sérleteket, a bevezetésről, azonban döntés még nincs. A gépre vitelnek akkor lenne nagyobb értelme, ha az ismétlődő reklamációkat meg lehetne szüntetni, ha azokkal nem kellene foglalkozni. Olyan légkört kellene kialakítani, hogy az ügyfelek megbízzanak a postában, a tárgyalagos elbírálásban és sorolásban. A számítógépre vitel módszerét már kidolgoztuk, összehasonlításokat végeztünk a gép által kiírt és a régi formában megállapított sorrend között, szinte semmiféle eltérés nem volt.

— Több helyről hallottuk, hogy a postások háttérbe szorultak a telefon odaítélésénél. Igaz-e ez?

— Nem tartjuk külön nyilván a postás dolgozók telefonigényét, a rendelet nem tesz, és nem is tehet különbséget velük. Ebből azonban az is következik, hogy hátrányba sem kerülhetnek. A soroláshoz náluk is ugyanúgy figyelembe vesszük a rendeletben előírt feltételeket, mint bárki másnál.

— Néhány adatot mondok: az országban mintegy 341 ezer lakásállomás van, ebből 15 400 postásé. A postás családoknak ez 25 százaléka. A lakosságra vetítve a családok 12,5 százalékánál van telefon. Nem ilyen kedvező a helyzet Budapestben, ahol 25 ezer a posta dolgozója és 7600-nak van telefonja. Senki ne tévesszen meg a két utolsó adat viszonyát, mert a vitétést befolyásolja a főváros nagyobb állomásműrsége.

— A rendelet tehát orientál a soroláshoz. Valamire azonban felhívom a figyelmet.

Azonos feltételek mellett helyes lenne figyelembe venni ha az egyik kérelmező postás. Eppen a napokban érkezett hozzám egy levél egy nyugdíjas postás házaspártól. Családjukból hatan a postán dolgoznak, és tizenkét éve várnak telefonra. Állítólag a környékükön azóta több új telefonállomást kapcsoltak be. En ilyen esetben a postás családnak szerelnék telefonállomást.

— A belépési díjnal kapnak-e kedvezményt a postai dolgozók?

— Igen. A postai díjkezdvezmény a belépési díjakra is vonatkozik.

— A szakszervezet testületi ülésén olyan felszólalás is elhangzott, hogy a postás kérelmező azért maradt le a telefonról, mert a díjkezdvezményes állomások engedélyezése igazgatói hatáskörbe tartozik, s így a hosszabb átfutási idő miatt a műszaki lehetőségek időközben kimerültek.

— Igaz, hogy a díjkezdvezmény megadásának központosítása bizonyos adminisztrációs többletet von maga után, de olyan csekélynek tartom a valószínűségét annak, hogy valaki emiatt veszítse el az esélyét, hogy szerintem ezt az aggályt nyugodtan elháríthatjuk. Viszont éppen a támadások megelőzése, a visszaélés vélt lehetőségének kizárása végett is ragaszkodnunk kell ebben a kérdésben az igazgatói hatáskörhöz.

— Azokat viszont, akik döntési jogkörrel rendelkeznek, mindenesetre biztatnám, hogy az elbírálásnál — természetesen azonos feltételek esetén, és ezt határozottan hangsúlyozom —, legalábbis egyenlő esélyeket adjanak postás szakértárságnak. Ez nem protekció, ezért nem érheti szó a házunk táját.

— Bánhidli —

FILMAJÁNLÓ

Szovjet filmek fesztiválja, 1979

A Szovjet Filmek Fesztiválja minden esztendőben visszatérő ünnep hazánkban. November első hetében nemcsak október forradalmára, az új világ hajnalára emlékezünk, hanem arra is, hogy ezekben a napokban új filmművészet született a fegyverek árnyékában, a megpróbáltatások, a nélkülözések közepette. Azt is felidézzük, hogy volt korszak — a Horthy-uralom huszonöt esztendeje —, amikor nem láthattuk azt, ami odakinn született. A cenzúra ébren vigyázott arra, hogy az igazság ne jusson el hozzánk a Szovjetunióról, az ott élő emberekről.

1945 óta megváltozott a mozik műsorpolitikája is. Szabad lett, ami odáig tilos volt, s egyre-másra ismerkedtünk meg a szovjet filmgyártás régebbi és újabb alkotásaival: remekművekkel, amelyek felejthetetlen élményt nyújtottak, jó filmekkel — gondolatokat ébresztettek vagy szórakoztattak — és természetesen gyengébb produkciókkal is, mert ez a dolgok rendje.

A műsorrendben a Szovjet Filmek Fesztiválja (korábban Szovjet Ünnepi Filmhétfő vagy Szovjet Ünnepi Filmnapok) volt az az időszak, amikor alkalmunk nyílt arra, hogy megismerkedjünk a legújabb alkotásokkal a mozikban, és hogy közvetlenül is személyes kapcsolatba kerüljünk a baráti látogatásra érkező delegáció rendező, operátor, forgatókönyvíró, színész tagjaival, testi valójukban lássuk őket, beszélgessünk velük munkájukról, életükről.

Ilyen vetítések, ilyen talál-

rendező különféle embereket, helyzeteket mutasson be, és beszéljen az igazságról, a szépségről, a hűségről, a barátságról, az élet, a természet örök rendjeiről.

A könyv — amelynek alapján a film készült —, Gavrill Trojepolszkij munkája magyarul is megjelent, sőt a rádióban hangjátékként közvetítették.

A filmművészet barátainak Emil Lotjanu Csehov-feldolgozását ajánlhatjuk. A *Dráma a vadászatban*, a *Bíbormadár* és A cigánytábor az égbe megye kiadásának legújabb műve. Parádés szereposztásban került felvételre. Oleg Jankovszkij, Kirill Lavrovot, Svetlana Tomát, Grigorij Grigorijevit láthatjuk benne, valamint egy új felfedezést, a szép Galina Beljajevát. A költői szépségű színes filmballada, a művész korábbi jelentkezőéhez hasonlóan, ezúttal is tükrözi legjobb erőit: az érzéletes látásmód, a biztos kezű színészvezetést és a szárnyaló romantikát.

Vaszilij Suksin novellája alapján German Lavrov (az operátor) és Sztanyiszlav Ljubcsin (a színész) rendezőként forgatta a *Hívj a messzeségből* című, borongós hangulatú életképet egy asszonnyal, aki magára maradván nevelti fiát, és nem szeretne magányosan maradni. Am a kínálókozó lehetőség rosszabb az egyedülléténél.

A szereplők itt is kitűnők: Suksin övegye: *Ligyia Fedoszejeva*, továbbá *Mihail Uljanov* és maga a társrendező: Sztanyiszlav Ljubcsin.

Az ünnepi bemutatók sorába tartozik még *Jurij Iljenko* (az ő nevéhez fűződik a film-történeti értékű *Fekete tollú fehér madár*) képekebe álmódított költői monográfiája a *Születésnap*. A történet egy igaz asszonyról szól, aki viharos időkben élt át, és sok-sok nevelt gyermekének mindenkor a biztonságát, az otthon melegét jelentette.

Végül, de nem utolsósorban láthatjuk *Vlagyimir Samsurin* *Nálunk csend volt* című, háborús történetét, amely az 1941–45-ös nehéz évek hátszágai életét mutatja be.

Ábel Péter

Nagy látogatottság a váci hírlapkiállításon

Ma már nyugodtan elmondhatjuk, hogy a rádió és televízió térhódításával a betű, az írás szerepe nem csökken, hanem soha nem látott mértékben, napról napra növekszik. S ebben az öket megillető helyet foglalják el, az újságok, folyóiratok.

A hírlapok terjesztését a Posta Központi Hírlap Iroda propagandaszolgálatára immár csaknem 20 éve azzal segíti, hogy a posta által terjesztett lapokat kiállításokon mutatja be az ország különböző városaiban. Az egyik ilyen bemutatóhely volt legutóbb a több mint 900 éves Vác városa, ahol a Magyar Posta a Hírlapkiadó Vállalat közreműködésével a 48. országos hírlap-és szakfolyóirat-kiállítást október 10-től 17-ig, a Madách Imre Művelődési Központban megrendezte.

A megnyitó eseményt nagy érdeklődés kísérte. A hazai érdeklődések, lapkiadó vállalatok, a lapterjesztő apparátus, valamint a megye és a város párt-, állami- és társadalmi szervezeteinek képviselői mellett Bulgária, Csehszlovákia, Korea, Kuba, Lengyelország, Mongólia, az NDK, Románia, a Szovjetunió és Vietnam követsége képviseltette magát, sajtóattasék útján.

A posta-vezérigazgatóság részéről Torlak Ferenc, a hírlapügyosztály vezetője, a Budapesti vidéki Postaigazgatóságtól Szathmári Géza igazgató vett részt, a Posta Központi Hírlap Irodát Majtényi Ferenc igazgató képviselte.

A Magyar Posta nevében Szathmári Géza igazgató üdvözölte a megjelenteket, megemlítve azt a fontos politikai feladatot, amelynek a postások a hírlapok terjesztésével tesznek eleget.

Barinkai Oszkár, a Pest megyei pártbizottság titkára tartotta az ünnepi beszédet, és

nyitotta meg a kiállítást. Meltatta a sajtó szerepét, hatását, azt a hatalmas fejlődést, amelyet a szocialista sajtó az elmúlt harminc év alatt elért.

A kiállítást már az első napon több mint ötszázan tekintették meg, nyolc nap alatt mintegy ötezen voltak kíváncsiak a bemutatóra.

Ugróczy Mihály

Tíz napon át nagy érdeklődés kísérte az idei bélyegnap alkalmával megnyitott országos bélyegkiállítást a MABEOSZ székházában

A hírvívő futártól a mozgópostáig

150 éve mutatta be a gőzmozdonyát Stephenson

A hír legrégibb közvetítője, a futár, erdőn, bokron át, járhatatlan utakon vitte vagy hozta a hírt a fejedelmeknek.

Az utépítés nem volt a hon-szerző ösök kenyeré. Hada-koztak őseink a hazáért, de műtáttal nem könnyítették meg az ellenségnek az országba való bejutást. És ez a paradicsomi állapot eltartott egész a XVIII. századig.

A rossz utak ellenére Mátyás király már a Kocs helységbeliek által készített kocsin utazott. Heltal írt erről: „ahová megyen vala, úgy megyen vala, mintha repülne. Kocsi-postán egynéhány száz mér-földre elment csak kevés napig”.

Mátyás király sokat utazott. Egy krónikás följegyzései szerint az ország fővárosának

környékén, Tétényben, kocsi-jának kereké az úton heverő malomkőben eltörtött. A király bosszankodott, és kiadta a rendeletet, hogy mire harmadnapra visszatér, a malom-követ „nyúzzák” meg (húzzák el az útból).

Az első szervezett postaösszeköttetést, amely kizárólag a király szolgálatában állt, I. Ferdinánd jétesítette 1530-ban Pozsony és Bécs között. A speyeri birodalmi gyűlésen 1542-ben fölállított tábori postát Magyarországra is behozták, Bécsűj helyen át Komáromig és Esztergomig szervezték meg a postavonalat. Magán-embert csak útlevéllal vagy a főpostamester nyílt rendeletével vihetett a posta.

Eleinte a postaállomás csak lovat adott, a kocsi elterjedésével ezt is igénybe vehette az utas, bár a háborúskodástól megromlott közbiztonság miatt a törvény figyelmeztetett, hogy a nemesek ne járjanak kocsin, hanem gyalog, vagy lóháton, hogy könnyebben védhessék magukat. Hogy milyen rossz állapotban voltak az utak, arra példa, hogy 1712-ben a bihari követek három hétig voltak útban, amíg Pozsonyba értek.

II. Rákóczi Ferenc 1707-ben utasította Kossovits Márton főpostamestert, hogy az utak

egyenetességét, tisztaságát a postalis lineákon a Nemes Vármegyékkel effectuáltassa. II. Rákóczi Ferenc Felső-Magyarországot olyan sűrű postahálózattal vonta be, hogy a Rákóczi-féle postaszervezet felbomlása után, ami a szatmári békével következett be, egy évszázadnak kellett eltelnie ahhoz, hogy a postahálózat ismét akkora kiterjedésű legyen.

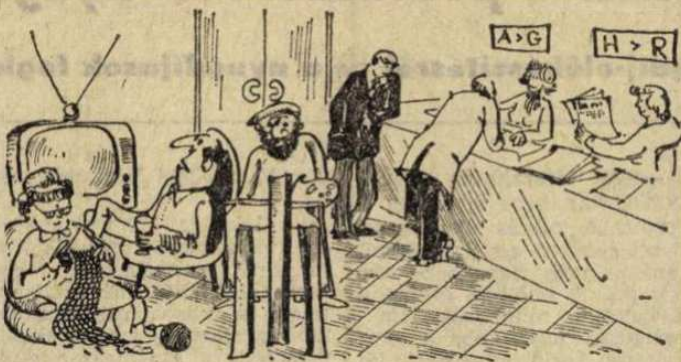
III. Károly király, sokat adva a kereskedelem fellendítésére, a posta szervezéséhez is hozzáfogott. Elsősorban utakat kellett építenie. Neki köszönhető, hogy 1749-ben Pestről öt főirányba ágazott szét a közlekedés. Ebben az időben kezdték a delizsánszokat alkalmazni.

II. József még radikálisabban fogott az utak építéséhez. Nem adta beleegyezését, hogy Budán szobrot emeljenek neki: „majd, ha az országot egyik végétől a másikig országúttal ellátom, és akkor állít a nemzet nekem szobrot, köszönettel fogom azt elfogadni” — mondta. De a francia forradalom utáni háborúk és az azt követő pénzügyi válság megakadályozták a jószándék megvalósulását.

Végül is a jobbágyok és a városi polgárok voltak azok, akik 1848-ig kiépítették a köz-

Ügyintézés (kis?) hibával

— Újságot szeretnék átjelenteni...
— Kitérte ezt a nyomtatványt, ennyi az egész — mondta a hölgy, és kedves mosoly kíséretében átnyújtotta a papírlapot.
Értelemszerűen beírtam a rovatokba a szükséges adatokat, majd visszaadtam a lapot. Ő átnézte, s ismét mosolyogva megjegyezte:
— Legyen nyugodt! Minden rendben.

Ékkor még csak sejtettem, mi oka volt nyugalmomra inteni Debrecen 1. postahivatali városi hírlaposztályán annak a kedves hölgynek, hiszen éppen előttem reklámolt egy ügyfél, hogy napok óta nem kap újságot. Én nyugodt voltam, hiszen úgy hallottam, a

férfi által említett panasz az ember egész otthonosan mozog a postán, mire elintézi. Augusztus 15-től szolt az átjelentés, 12-én már éreztem a változás biztos jelét, hiszen a régi címen nem kaptam újságot. — Átállnak — nyugtatam meg magamat. Nyugtalan

ság csak akkor vett igazán erőt rajtam, amikor 22-ig nem kaptam meg a Naplót, sem a régi, sem az új jakasomban. 23-án rászántam magam, hogy ismét bemenjek a városi hírlaposztályra. Felkerestem az irodában az „illetékest”, ő továbbadott, mondván, most már „nem az ő asztala” vagyok. A másik hölgy egy darabig nézte az átjelentési nyomtatványt, majd mint aki teljesen természetesnek tartja a történetem, megjegyezte:

— Nincs kizárva, hogy az újságos megelégedett magukról, de majd pótoljuk. Irok neki a füzetbe, hogy legközelebb ne hagyja ki magukat. Feljegyezte az adataimat, s három éppen kéznél levő újságot átnyújtott, azzal a megjegyzéssel: a többi majd pótolja a kézbesítő, neki valószínűleg megmaradt, ha nem kézbesítette.

Kissé szégyenkezve mentem haza; szegény kézbesítő alatt bizonyára elvágta a fát, s most megdorgálják. Úgy látszik, tévedtem, a „szegény kézbesítő” eztán sem hozta a lapot. Nemhogy a pótlást, de még az aznapot sem. Csakugyan megelégedett rólam. Augusztus 25-én este főberlőnk közölte, hogy az újságos életjelt adott magáról, jött a szeptemberi újságpénzért. Kifizették.

Ez már biztató, ha beszédi a pénzt, gondolom, újságot is csak fog hozni valamikor, most már csak ki kell várni. És kíváncsi. Augusztus 30-tól végre kapom az újságot. Magam is dolgoztam postán, s tudom, hogy sok a gond, a munka nem megy zökkenők nélkül, de egy átjelentés tudomásulvételéhez miért szükséges 17 nap, ezt még ma sem értem.

Farkas János

Kedves Postás Dolgozó!

Huszonkét évig dolgoztam a postán, most leszálalékolt voltanúsági nyugdíjas vagyok. Rendszeresen olvasom a Postás Dolgozót, mert ezen keresztül kapcsolatot tudok tartani mind a postával, mind a szakszervezettel. Ismerem továbbra is a posta életét, munkáját és eredményeit. Figyelemmel kísérem a postások szakszervezetének, a szakszervezeti bizottságoknak a munkáját.

Meg szeretném köszönni a Postás Dolgozóban keresztül a bizalmi munkáját, amellyel nemcsak a dolgozók, hanem a betegek érdekeit is képviselik. Megköszönöm, hogy figyelemmel kísérik a dolgozók ügyeit, és emellett még azokkal a szakértővel is törődnek, akikkel már nincsenek naponta együtt. Azt is meg szeretném köszönni, hogy minden évben szakszervezeti segélyben részesítenek.

Hopp Terézia

utakat, s ehhez a nagybirtokok a szükséges földterületet és az építési anyagot adták — ingyen.

Az 1800-as évek elején Magyarországon 421 postaállomás volt. Ekkorra már a nehézségekkel ellátott helyet napjaink és éjjel is közlekedő postai gyorskocsikat alkalmazzák. Ez a gyorskocsi Pest és Bécs között hetenként háromszor közlekedett. A menetidő 31 óra volt.

Kossuth Lajos 1836. október 14-én Ugocsa megye főjegyzőjének írt levelében így jellemezte postánkat: „Tekintetes főjegyző úr, becses levele szeptember 20-án költ, én vettem azt tegnap, okt. 13-án. Jött tehát 23 napig. Nincs-e valami kereskedő út, mely Ugocsát Pesttel összeköttetésben tartja, mert a posta lassú is, költséges is, hitellen is.”

Hogy milyen volt rossz úton kocsin utazni, azt Jókai így írta meg a Regényes kóborlások című írásában: „...vendéglő, meleg ágy, útmutató, hotel, spáczedli, személybiztonság, alkalmas fuvar; mind megvan a regényes utazásnál, csak hogy nagyon kis helyen elfér — hotel: a kocsisátor; — állomás: ahol eszedelünk; — puha ágy: a bunda; — étlap: vászontarisznya, benne szalonna, pogácsa és kulacs bor; — útmutató: a távol hegye; — ótalom: a jó fókos balta; — kényelmes alkalom: két jó csizma, mely nem ijed meg sem hegyből, sem homoktól. Aki ezzel beéri, annak boldogság a regényes utazás: akinek több kell, váltson vasútra jegyet.”

Ami a vasutat illeti, nem rekos a szükséges földterületet és az építési anyagot adták — ingyen.

Stephenson György akkoriban találta föl a gőzmozdonyt, és Európában, Amerikában hihetetlen gyorsan építették a vasutakat.

Stephenson 1781-ben született Angliában, egy községben, a nagy szegénység elől Amerikába akart menni, amikor egy bányászati ügy megkezdte az érdeklődését.

Stephensonnak 1825-ben sikerült olyan mozdonyt szerkesztenie, amely bár kis kapacitással, de a gyakorlati követelményeknek megfelelt.

150 évvel ezelőtt, 1829 októberében, egy pályázati versenyen, Rainhill mellett, Rocket nevű mozdonya 96 km távolságot futott be, és ezzel első díjat nyert. „A rainhilli napok befejezték a vasutak teremtésének munkáját.”

A következő éveket Stephenson a lokomotív tökéletesítésére, és vasutak építésére fordította. Ő állapította meg a vasutakon ma is érvényes 1,435 m nyomköztávolságot.

1848-ban, 67 éves korában halt meg az ember, aki nem csak zseniális feltaláló, de nagyon nemes érzésű és gondolkodású is volt.

Házánkban 1836-ban hozták meg az első vasúttörvényt, amely 13 kereskedelmi vonalat

jelölt ki. 1844. augusztus 2-án megkezdtek az első vasút építést, és 1846. július 15-én a nádor jelenlétében ünnepélyesen megnyitották a pest—váci vonalat.

Székényi, az első felelős közlekedésügyi miniszter, a vasút dolgában igyekezett mindent megtenni, amit valóságos időkben csak tenni lehetett.

A posta közben mindjobban erősödött, 1884-ben már 3468 postahivatal működött hazánkban. És a vasútvonalak annyira szaporodtak, hogy a századfordulóra megszűntek a kocsipostajáratok, amelyek regénybe illők voltak ugyan, de amelyeknél az utas csak az indulás idejét tudta pontosan; a rossz utak, és a közbiztonság hiánya miatt azt nem, hogy mikor érkezik úticéljához.

A mozdópóstit minden vasútvonalra kiterjesztették, de hosszú időbe került, és sok akadályt kellett leküzdeni, amíg a magyar postát sikerült európai színvonalra emelni.

Halmi Ida

Csak a megbízhatóság követelménye azonos

Egy miniszteri rendelet margójára

Hosszú előkészítő munka eredményeként, körülbelül 20 ezer postás dolgozó öröme, a Magyar Közlöny szeptember 6-i számában megjelent a közlekedés- és postaügyi miniszter rendelete egyes közlekedési, postai és távközlési munkás szakmára képesítő vállalkozási (ágazati) szakmunkaképzésről. A szakmunkásbizonyítvány megszerzésének lehetősége nemcsak az érintett kábelmélvépítő, kábel-szerelő, postai kézbesítő és felvevők, postai légvezeték-építők és -fenntartók, targoncakezelők és -karbantartók, akkumulátorjavítók, járműalkatrész-előkészítők és rak-tárosok számára öröm. Örül-nek a miniszteri rendeletnek a posta vezetői is.

Hogyan örülnek, amikor a magasabb szakképesítés megszerzésének lehetősége a postán a minőség javításának egyik kulcskérdése — fogad dolgozószobájában Póvrai György vezérigazgató-helyettes. — Az említett munkakörök szakmásként az ifjúsági fórumokon és a termelési tanácskozásokon is évek óta visszatérő téma volt. Vezetők és beosztottak egyaránt bizonyították, hogy mind kvalifikáltabb munkát kell elvégezni, vagyis egyre magasabb követelményeknek kell megfelelni. Ezeket az igényeket pedig csak elméletileg és technikai képzéssel em-berek tudják kielégíteni. Egy-szóval, a miniszteri rendeletben megfogalmazott szakmá-sítási lehetőség valóságos és jogos népgazdasági, lakossági, munkavállalói és munkaadói érdekeket szolgál.

Nem maradnak magukra Póvrai György vezérigazgató-helyettes ezzel tömören arra a kérdésre is választ adott, hogy mi indokolta a 19/1979. (IX. 6.) KPM számú rendelet kiadását. Sőt azt is elmondotta, hogy a szakmunkásvizsgára jelentkezőket elő-zőleg tanfolyamon oktatják majd a szükséges ismeretek elsajátítására. — Mi úgy gondoljuk, az a helyes, ha a képesítés megszerzését elősegítő tanfolya-mokat decentralizáltan és nem nagy létszámmal indítjuk. És az első tapasztalatok alapján, szükség szerint, nyomban módosításokat eszközölünk. A tan-folyamok tematikáját, majd ezt követően (esetleg a tema-tikával párhuzamosan) a jegyzeteket központilag készítjük el. Az előadók kiválasztása és a tanfolyamok lebonyolítása azonban már a postaigazga-tóságok dolga lesz.

A postaigazgatóságok aképzés lebonyolításában persze sohasem maradnak magukra. A vezérigazgatóságtól maxi-mális segítséget kapnak. Már-is elkészültek például az úgy-nevezett szakmai szintek, amelyek pontosan meghatá-rozzák, hogy a szakmunkás-vizsgára készülőknek milyen szakmai és technológiai mun-kafeladatokkal kell ismerniük és alkalmazniuk. Ezek a szak-mai szintek a korábbinál már eleve magasabb követelmé-nyeket támasztanak. Rájuk építik az oktatás tematikáját. Figyelembevételekkel készí-tik el a jegyzeteket és vá-lasztják ki a hallgatókat, il-letve az előadókat. Más szó-val, a képzés felbontását jó-részt központilag teremtik meg.

Először természetesen azokat oktatjuk, akik már ré-gében a postánál dolgoznak kábelmélvépítő, kábelszerelő, kézbesítő és felvevők, légveze-ték-építő és -fenntartók, vala-mint egyéb, a rendeletben megjelölt munkakörökben — folytatja a vezérigazgató-he-lyettes.

Anyagilag is elismerik a nagyobb tudást

Ez az alapelv persze nem jelenti azt, hogy rövidebb szol-gálati idővel nem szabad tan-folyamra, illetve szakmunkás-vizsgára bocsátani azokat az új dolgozókat, akik nyolc ál-talános iskolai, vagy közép-is-kolai végzettséggel rendel-keznek. De egy év, illetve az iskolai végzettségüktől függő-en hat hónap előzetes gya-

korlati munkához mindenké-pen ragaszkodni kell. A tan-folyam sikeres elvégzése után ezek szakmára képesítő vizs-gára bocsáthatók.

Valamiféle követelmény-rendszer természetesen eddig is volt a postánál. A szóban forgó munkakörök sikeres el-látásához eddig is előírtak meghatározott szakmai szin-tet. Ettől azonban az érintett postásoknak még ezt írták a személyi igazolványukba: szakképzetlen. Ismerek pos-tást, aki meg sem merne mu-tatni a személyijét a kislány-nak, akinek udvarolt, mert szégyellte a szakképzetlensé-gét. Ez a tény természetesen önmagában is gátolta az utá-npótlást. Tehát népgazdasági, lakossági, postai és egyéni ér-dekek ellen hatott. A szak-munkás-bizonyítvány meg-szerzésének lehetősége fel-tehetően helyrebillentí majd a mérleg nyelvét.

Most még idejekorán szeretném figyelmeztetni mindazokat, akik a közeljövőben és ezt követően tan-folyamra jelentkeznek, hogy nem valamiféle bizonyítvány-szerzési akcióról van szó, ha-nem valóságos magas színű tudás megszerzésének lehe-tőségéről — hangsúlyozza Pó-vrai György. — Ezért a jövőben várhatóan megnő a szakma rangja. Persze, ez a dolagnak csak az egyik olda-la. Úgy véljük, akik a tanfo-lyam elvégzése után sikeres vizsgát tesznek, azok alapo-sabb felkészültséget anyagi-lag is el kell ismerni.

ziküldöttek

A lapterjesztő

A mehiv szervezői és a ter-jesztési apparátus részére, he-tenként rendszeresen tartott értekezletet ottjártamkor Korb József, a Somogy megyei hírla-posztály vezetője azzal fejez-te be, hogy változatlanul fel-adat marad az ötszázalékos globális remittenda betartása, valamint a Népszabadság pél-dányszámának növelése.

Az utóbbi mondat többször is előfordul a mehiv egyik ter-jesztési szakemberének, Vörös Gábornak a határidőnaplójá-ban.

Igen — mondja Vörös Gá-bor —, a lapterjesztés két leg-fontosabb tennivalója pillanat-

A vezérigazgató-helyettes arról is tájékoztató, hogy a postát nem érte felkészületle-nül a miniszteri rendelet. Így a szakosztályok a tanterveket ez év december 1-ig elkészít-hetik. Röviddel ezután a jegy-zetek is készen lesznek. A tan-folyamok indítása tehát a jö-vő év első negyedének vége felé lehetséges lesz. Egy-szó-val, néhány év múlva körül-belül 20 ezer postai dolgozó munkájánnyvébe és személyi igazolványába ezt írhatják: postai vagy távközlési szak-munkás.

Ami sohasem nélkülözhető

A miniszteri rendeletet az élet kényszerítette napvilágra. Mert hol van már az idő, amikor egy pár légvezeték in-duktoros készülékkel be-szélhet! Akkor úgyszólván szabad szemmel észlelhető volt a hiba. Most a különféle ká-belek sokaságán (és kábelek nélkül is) egyszerre több csa-tornán továbbítják a híreket. Ez a műszaki helyzet mi-nőségileg más ismereteket igé-nyel. És hol van már a régi kézbesítés a mai külterületi támpontrendszerhez képest, ahol a kézbesítő valóságos mozgópostai feladatot lát el. Még értékeléssel is fog-lalkozik. Csak egy követel-mény maradt azonos a régi-vel: a megbízhatóság, mely nélkül az új szakmai szintek el-sajátítása sem lehet sike-res.

Zsidai Pál

tunk. Mindemellett kiemelten kell foglalkoznunk hivatalaink kezelési és egyéb terjesztési feladataival is. A lemondott előfizetéseket a lehetőség ha-tárain belül vissza kell szer-vezni, ezért a volt előfizetői-keket felkeressük a lakásukon, elbeszélgetünk velük. Egy szervezőnek feladata új árus-helyek létrehozása is; legyen az akár üzemi vagy iskolai árushely, a terjesztés javítá-sát szolgálja.

Honnan tudják, hogy mi-kor mi az időszervi terjesztési feladat?

A posta-vezérigazgatósá-gi összekötő útján kapjuk a feladatokat. S ezeket a felada-tokat — mint ma is láthatta — értekezlet keretében kap-juk meg, aztán mi továbbvis-zuk a hivatalokhoz.

Korszerű ez a „staféta” tájékoztatási forma?

A jelenleginél fejlettebb eszközök igénybevételét is el tudnám képzelni, de a körül-mények ismeretében ne le-gyünk telhetetlenek! A távbe-szélőt, távgépírtőt úgyis igény-be vesszük, s az információink időben eljutnak a hivatalok-hoz.

Mi az, ami vonzóvá teszi a rendszeres külszolgálatot?

Közhely, amit mondok, de ez az igazság: szeretem a munkámat. Apám is terjesz-tési ember, ő a helyi lapkiadó-nál dolgozik. Munkahelyem kiválasztásánál az ő példája volt a mércém, s így történt, hogy követtem az ő foglalko-zását. Azt hiszem, nem vagyok egyedül ezen a téren.

Igaz, nem könnyű ma egy szervezőnek. Takarékoskodni kell. Sokan úgy vélik, hogy az újságon tudnak spórolni. Ez-zel kénytelenek vagyunk szá-molni. Itt azonban újból a szervezői készségre kell hivat-koznom. Ha tudunk az embe-rek nyelvén beszélni, elérhet-jük, hogy minden lapot mégse mondjanak le, hiszen sokmin-den egyéb adódik még, amivel takarékoskodni lehet.

Mik a tervei?

Tovább szeretnék még tanulni, hogy a postán jobban megalkozzam a jövőmet. Táv-lati terveim között szerepel a tisztí tanfolyam elvégzése.

Elégedett ember?

Igen. De ez igazán csak akkor teljes, amikor esténként hazérkezem, és az egyéves kislányommal foglalkozhatok.

Az ő gügyögéseit hallgatva úgy érzem, elégedett ember vagyok. Pusztai Mihály

Hogyan törődnek a postaszervek nyugdíjasaikkal?

Beszélgetés nyugdíj-előkészítésről és a nyugdíjasok foglalkoztatásáról

A posta nagyon sok területen jelentős gondokat okoz a munkaeörfényben. Évente ezer-százalékosan emelkedik a nyugdíjasok száma, utánpótlásukat nem lehet biztosítani. Ugyanakkor a postának teljesítenie kell a rá háruló kötelezettségeket, meg-hozza úgy, hogy állandóan reflektorfényben van, a lakos-sággal mindennapos a kapcsola-t, s az ügyfél nem törődik azzal, hogy milyen áron tudja teljesíteni a szolgáltatásokat.

Fontos munkaerő-tartalék nyugdíjasainknak az a rétege, mely egészségesen bírja, és akár is munkát vállalni. Körülbelül tízezer nyugdíjasunk van, közülük mintegy hat-ezeret foglalkoztatunk rendszeresen, illetve időszakonként.

Mivel a munkaerő-gondok enyhítésében elsősorban rájuk lehet számítani, nagyon fontos a velük való foglalkozás. A postaforgalom és a hírlap-terjesztés területén kialakult

tapasztalatokat gyűjtöttük össze három postaszervnél.

A Budapesti vidéki Posta-igazgatóságnál Pásztor Tamás munkügyi osztályveze-tővel beszélgettünk.

Hogyan folyik a nyugdíj-előkészítés?

A nyugdíj-előkészítés jogi keretét és az elvi alapokat a munka törvénykönyve, a társadalombiztosítási törvény, továbbá a vállalati személyze-ti munkáról szóló miniszter-tanácsai határozat képezi.

Első lépésként meg kell tudnunk a nyugdíjkorhatárt elérő dolgozó szándékát. Ezért már az előző évben felmérjük, kinél válik időszerűvé a távo-zás kérdése, majd elbeszélge-tünk vele. Ez a megkeresés nem mindig mentes a nehézsé-gektől. Általában ugyan szíve-sen veszik, törődésnek tart-ják, vannak azonban olyanok is, akik zaklatásnak tekintik az érdeklődést. Nem tudni mi okozza ezt a bizalmatlanságot.

Csak röviden említem meg, milyen nehézségeket okoz rehabilitációs munkánk-ban az orvosi szakvéleményekben elforduló ellentmon-dás. A határozatban sokszor az van, hogy a rokkantság-foka nem éri el a 67 százalékot, tehát munkát kellene biztosí-tanunk az illető számára, ugyanakkor az orvosi szakvéle-ményben a beteg minden-féle munkára alkalmatlan. Ilyenkor hosszabb levelezés következik, kérjük a szakvé-lemény felülvizsgálását, hogy a dolgozónak megfelelő mun-kát kínáljunk.

A munkaerő-utánpótlás Budapest vonzaskörzetében közismerten a legrosszabb. Enyhíti-e gondjait a nyugdíjasok foglalkoztatása?

Nagy a munkaerőhiány, nagy a mozgás, aki volt, az már nincs, aki lesz, az még nincs, ezért nyugdíjasaink fog-lalkoztatása számunkra lét-fontosságú szükségesség. Azért is, mert nagy tapasztalattal rendelkeznek. Pontos adatom nincs, de körülbelül 600 nyug-díjasat foglalkoztatunk, 90-et 1260 órában. Idén szerencsés helyzetben vagyunk, bejelentett igényünket kielégítették. Hogy milyen szerződést kötünk velük, azt a munka jel-lege határozza meg. Célszerűen foglalkoztatást nem en-gedhetünk meg. Szerencsésen találkoznak azonban a gazda-sági és a szociális szempontok.

Milyen bért kapnak a nyugdíjasok?

Az időszakosan foglal-koztattak béré általában 12 forint. A postás nyugdíjasok-bérét azonban egyenlően ál-lapítjuk meg, figyelembe véve a postánál eltöltött éveket és a betöltött munkakört. Ha a nyugdíjas ugyanabba a mun-kakörbe kerül, mint aktív ko-rában volt, általában a régi bérét kapja meg. Természe-sen a nyugdíjasok is részesül-nek az éves bérfeljesztésből. Az alkalmilag foglalkoztatot-taknál talán ez még kevésbé érvényesül.

Pásztor Tamás búcsúzóul meg emondja, mennyire fon-tosak a szakszervezet által szervezett nyugdíjas-találko-zók; nagyon várják ezeket. De jó, ha emellett a szakszervez-tők is gondjukat viselik öregjeik-nek. A munkaügyi például minden évben tart olyan osz-tálytalálkozót, melyre a nyug-díjasokat is meghívják. Ezek a szűkebb körű összefüggéseket meg lehetnének tisztázni, s a szakszerve-zet ilyenkor arra is választ kap, hogy szükség esetén kinek a munkájára számíthat.

Budapesti Postaigazgató-ságon Németh Lászlóné sze-mélyzeti igazgatóhelyettes-től és Petrács Ivor munkügyi osz-tályvezetőtől kaptunk tájéko-ztatást a szóban forgó kérdé-sekről.

A gyakorlat sok mindenben egyezik a BUVIG-éval, ezért általában csak arra térünk ki, amiről eddig még nem esett szó.

Szükséges az anyagi ösztönzés megváltoztatása

A nyugdíjigazgatóság el-érése előtt a szakszervezet és társadalmi szervek képviselői együtt beszélgetnek a dolgozó-val. Ennek eredménye, hogy 208 továbbdolgozónk van. Leg-többen egy évet vállalnak. En-nek oka az, hogy gyakran ennyi idő hiányzik az esedé-kes jubileumig jutalomhoz. Ilyenek 57-en vannak. Ennél nagyobb, 59 a számuk azok-nak, akik, már öt éve vagy ennél is hosszabb ideje dol-goznak. Ennek oka: még nem rendelkeznek a nyugdíjazáshoz szükséges idővel, vagy a rövid szolgálati idő miatt ki-csi lenne a nyugdíjuk. A to-vábbdolgozásra, sajnos, egy-általán nem ösztönöz a jelen-legi bérrendszer, mert az öt-évenkénti előlépés és az ezzel járó fokozati díj, a 31. évvel megszűnik, holott dolgozónk többsége 40-45 éves postai szolgálat után megy nyugdíj-ba. Szükség lenne az anyagi ösztönzés megváltoztatására, hogy érdekeltté tegyük a nyugdíjkorhatárt elérőket is a továbbdolgozásra.

Vannak-e gondjaik a nyugdíj ügyintézésénél?

A nyugdíj-megállapítá-snál általános gondunk, hogy a Társadalombiztosítási Főigaz-gatóság Nyugdíjfolyósító Igaz-gatóságának munkatársa legutóbbi ellenőrzése során is azt kérte, hogy a jutalmazásokat legké-sőbb a felmérési idő alatt inté-jezzék el. Sok tortúrától men-tesülne a munkatársak és a nyugdíjasok is.

A szakma feladata a nyugdíj-előkészítés

Elém tesznek egy egészen friss feljegyzést — szeptember 15. a dátuma —, a vezérigaz-gatóság munkatársa és szoci-álpolitikai ügyosztályától ér-kezett. Lényege: a nyugdíja-zást eddig a szakszervezet ké-szítette elő szakmai segédlet-tel. Most — a SZOT Társada-lombiztosítási Főigazgatóságá-nak kérésére — a szakma fel-adatavá teszik. A PESH szer-ződést kötött — a Postások Szakszervezetével egyetértés-ben — a Budapesti és Pest megyei Társadalombiztosítási Igazgatósággal, hogy (a vidéki igazgatóságok kivételével) va-lamennyi középfokú posta-szervnél a nyugdíj-előkészítés feladatait a vállalatok végzik, s ennek ellenében a társada-lombiztosítási szervek 30 nap-nál rövidebb időn belül hatá-rozatot hoznak. A szakszerve-zet a nyugdíjas albiztosítás munkája természetesen ezután is fontos lesz, de a változás lényege, hogy ezentúl az előkészítés a szakszervezettől szá-mon kérhető.

gatósa csak akkor fogad el nyugdíjváltoztatási előterjesztést, ha az saját hibáiból kö-vetkezett be. Márpedig gya-korta előfordul, hogy a vezér-igazgatóság akkor adja a munkásságot elismerő kitün-tetést vagy pénzjutalmat, amikor az illető már nyugdíj-ban van. Nincs baj, ha az el-ismerés jelvényt párosul, ezt utólag is elfogadják. De ha csak pénzjutalomról van szó, akkor igazolnia kell az ado-mányozónak, hogy erre a dön-tés még akkor született, amik-or az illető munkaviszonyban volt. Sok herce-hurcával jár ez, ezért az eddigi gyakorla-tot meg kellene változtatni. Mivel a vezérigazgatóságon egy évben kétszer döntenek a ki-tüntetésekéről, s a jelvényt együtt járó elismerésre felter-jesztett javaslat gyakran át-változik jutalomná, 3-4 év-tizedes munka méltányolását nem kell az utolsó pillanatra hagyni, az illető ezt úgysem utolsó évével érdemli ki. A Társadalombiztosítási Főigaz-gatóság munkatársa legutóbbi ellenőrzése során is azt kérte, hogy a jutalmazásokat legké-sőbb a felmérési idő alatt inté-jezzék el. Sok tortúrától men-tesülne a munkatársak és a nyugdíjasok is.

Sok félreértést okoz a jubileumi jutalomhoz hiányzó idő megszerzésének kétféle számíttási rendszere. Azok, akik naponta kevesebb mun-kát vállalnak, de az év több napján dolgoznak, hamarabb szerzik meg a jubileumhoz hiányzó időt, viszont alaco-snyabb a jubileumi jutalmuk. Azok, akik napi nyolc órát dolgoznak, de érthetően keve-sebb napot vannak bent, több év alatt érik el a jubileumot, de nagyobb összegű a jutal-muk. Jó lenne valamilyen egységes rendszert kidolgozni, amely a dolgozó számára egy-értelmű — és nem rejtvény-feladvány.

Milyen mértékben foglalkoztatnak nyugdíjasokat?

Nagyon rászorulunk nyugdíjasaink munkájára, 350 főt engedélyeztek 1260 órá-s foglalkoztatásra, de ez kevés. Kértük, hogy a forgalom te-rületén ne szabjanak korláto-kat. Úgy tudjuk, hogy a ve-zérigazgatóság ezt továbbítot-

ta a Munkügyi Minisztérium-ba.

Jelenleg 570 nyugdíja-sunk dolgozik, 90 százalékuk a forgalmi szolgálatban. Meg-lepően sok a 65, még a 70 év felett is visszajárók száma, ami egyrészt kis nyugdíjakkal, másrészt a szakmaszeretettel magyarázható.

Milyen szerződést kötnek a nyugdíjasokkal?

Ahogy ők kéri. A leg-több esetben csak szóbeli meg-állapodás történik arra, hogy a 840 órá-s kereten belül ak-kor jönnek be dolgozni, amik-or szabadság, betegség miatt helyettesíteni kell, vagy a csúcsgazdálkodási időszakokban segítenek. A nagyvitalokban azonban már eleve úgy terve-zik a létszámot, hogy a nyug-díjasokat is beleszámít; bizo-nyos területeken nélkülük nem tudnánk megoldani a felada-tokat. Például a postaszolga-latnál. Az itt dolgozókkal éves szerződés születik, mely tar-talmazza a szolgálati időt, an-nak beosztását. Különböző egész éves szerződést csak ak-kor kötünk, ha a nyugdíjas azt kéri. De általában nem kéri. Mindegyik esetben egyforma jogok illetik meg őket. Irásos szerződés nélkül is igazoljuk, hány napot, hány órát dolgoz-tak, milyen bérért.

A bérmegállapításnál ál-talános elv, hogy a betöltött munkakörben legalább az o-ttani átlagbért megkapják, de inkább fölötté legyenek. Ugyanazt a bérfeljesztést meg-adjuk nyugdíjasainknak, mint az aktív dolgozóknak. Tavaly például 8,5 százalékkal kaptak. Az idei első félévben 16,60-ról 18,70 forintra emelkedett átlagórabérük.

Hogyan folyik a rokkant-sági nyugdíjak előkészítése?

Az idén 63 rokkantsági ügyet intéztünk. Nehezebbi hely-zetűket, hogy a hivatalok nem kísérik figyelemmel a hosszú ideje beteg dolgozók sorsát, későn szereznek tudomást arról, hogy kimerült a táppénzigényük. Az ügyinté-zést késlelteti a kihelyezett bérszámfejtés és a kihelyezett SZTK-csoporttal való nehé-z-mes kapcsolat is. Ezért intéz-keztünk, hogy az SZTK-ügy-

intéző a táppénzigény lejárta előtt két hónappal hívja fel erre a hivatal figyelmét, to-vábbá függetlenül az orvosi bizonyítvány beérkezésétől, kiállítunk minden szükséges nyomtatványt a nyugdíjhoz, vállalva azt, hogy ha az ille-tő nem kapja meg a rokkant-sági nyugdíjat, megsemmisít-jük a papírokat. Fontos fel-adatunknak tartjuk, hogy a rokkantsági nyugdíjasok a legrövidebb időre se maradj-a-nak ellátatlanok.

Megilleti-e felmondási idő és az erre járó bér a rok-kantsági nyugdíjasokat?

A munka törvénykönyve ezt a kérdést egyértelműen szabályozza: nem illet meg. A rokkant dolgozó a felmondási idő alatt sem tudna dolgozni, ezért munkabére sem joga-sult.

Milyen tapasztalatok van-nak a Posta Központi Hírlap Irodájánál? — Ruzics Lajosné szb-titkárral és Németh Ká-rolyné munkügyi osztályve-zetővel beszélgettünk erről.

Bizonyára ismeretese-k jelentős munkaerőgondjaink. A korábbi évekhez hasonlóan azonban megfordult a helyzet: a műszaki pótlék bevezetése se-gített fizikai területen a mun-kaerő-utánpótlásban, a nem fizikai területen viszont szin-te tragikus helyzet következett be. Ezért itt különösen fontos, hogy a nyugdíjkorhatárt elér-tek közül minél többen vállal-ják a további munkát. Megkül-lönböztetett módon törődünk ennek a rétegnek a bérhely-zetével. Az idén a hivatalnál 5,54 százalékos bérfeljesztési lehetőséget kaptunk. Központi irányelv szerint a béremelés 100 forintnál nem lehet ke-vesebb. Mi ezen úgy változ-tattunk, hogy akik öt évvel állnak nyugdíj előtt, bérfel-jesztésük legalább 150 forint, akik pedig elérték a nyugdíj-korhatárt és tovább marad-nak, 200 forint. A szabad ke-retet alapul véve ez a bérfel-jesztési átlagnak négyeszerese!

18 dolgozónk volt, akik tovább dolgoztak. Közülük többen már néhány évet. Az idén, sajnos, tízen már elmen-tek.

Számíthatunk a nyugdíjasokra

Jelenleg 259 nyugdíjast foglalkoztatunk, 140-et 1260 órában. Többségük a hírlap-feldolgozásnál, illetve a hírlap-kezelésnél, ügyintézésnél dolgozik. Sokan jönnek hoz-zánk, akik nem a postától mentek nyugdíjba, de a nem fizikai területen foglalkozta-tottak kétharmada saját nyug-díjas. Itt nagy szakmai tapasz-talata van szükség, ez a mun-ka szerteágazó, bonyolult. Elő-fordult, hogy nyugdíjas peda-gógusok tettünk fel az egyéni előfizetések kezeléséhez, de rövid idő után ő maga mondta, hogy nem tudja megtanulni. Az iroda nyugdíjasai közül vi-szont — szerencsére — elég sokan visszajárnak 4-5 éve, mert tudják, átérzik, milyen súlyos gondokkal küszködünk. Cseh Vilmosné például most ment el 67 évesen nyugdíjba, de megígérte, számíthatunk munkájára.

Nagyra értékeljük nyug-díjasaink munkáját. Az átlag-órabér az említett osztályokon 16-17 forint, ők 19-20 fo-rintot kapnak, ami megfelel a nyugdíjba vonulás előtti bé-rüknek. Évközi jutalomban is részesülnek, 500-800 forint-ban.

Amikor a nyugdíj-előké-sztés folyik, nemcsak arra tö-rekszünk, hogy visszatartsuk dolgozóinkat, hanem — ha el akarnak menni — arra kér-jük, nyugdíjasként jöjjenek vissza dolgozni. Ugyanolyan jogokat élveznek, mint a fő-foglalkozásúak. Fontos kap-csolat velük az évenkénti ta-lálkozás. Az idén október 24-én, 25-én tartjuk a Műve-lődési Központban. Három-száz meghívót adtunk fel. Ilyenkor megtudjuk, ki beteg, ki szorul segítségre, segítyt küldünk. A nagyon idős nyug-

díjasainknak pedig karácsony-kor adunk egy kis anyagi tá-mogatást.

Örülünk annak, hogy nyugdíjasaink nem szakadnak el tőlünk. Váratlan helyzetben csak egy telefonhívás kell, és már kapjuk a segítséget.

A három postaszervnél szer-zett tapasztalatok alapján rö-viden összegezhetjük: a jó nyugdíj-előkészítés, a nyugdí-jasokkal való törődés kétöl-dalú. E munka tartalmát első-sorban az határozza meg, hogy azok, akik évtizedek munká-ja után elérkeznek nyugdíjba vonulásukhoz, érzézzék a meg-becsülést, a törődést, a támoga-tást, azt, hogy az aktív idő-szak lejárta után is ott állnak mellettük volt munkatársaik. Ettől a céltől elválaszthatatlan a gazdasági érdek: a ne-héz munkaerőhelyzetben a postának nagy szüksége van gazdag szakismeretekkel ren-delkező, nagy tapasztalatú nyugdíjasaira. E kettős érdek kielégítése akkor fedj egy-mást, ha a nyugdíjba készülő és menő dolgozó valóban érzi a törődést, s ezt azzal akar-ja viszonzni, hogy szükség esetén szívesen vállal mun-kát. A nyugdíjazással kapcsola-tos eddigi tapasztalatok — kiegészítve e mostani vizsgá-lódásból leszürtendő követke-ztetésekkel — kellő alapot nyújtanak ahhoz, hogy a Pos-ta-vezérigazgatóság a Posta-sok Szakszervezetével karölt-ve olyan állásfoglalást, útmuta-tatást dolgozzon ki, amelynek alapján valamennyi posta- és szakszervezeti szerv egységes elvek szerint, megnyugtató módon járhatna el a szociális és gazdasági szempontból egy-aránt nagy jelentőségű felada-tát.

Bánhidi Éva

Elsőrendű cél: a dolgozó érdeke

A beszélgetések során nemcsak arra térünk ki, hogy megtudjuk a dolgozó szándékát, hanem tárgyalgasson mér-legeljük, hogy mi jobb neki, ha tovább dolgozik, vagy ha nyugdíjba megy.

Az esetenként előforduló bizalmatlanságot azzal jehe-tne tovább oldani, hogy na-gyobb propagandát fejtünk ki (sajtópapírokat is) a be-szélgetések céljáról, arról, hogy ez kizárólag a dolgozó érdekeit szolgálja.

Miért szükséges, hogy hó-napokkal előbb megrendezzék ezeket a beszélgetéseket?

Egyrészt jó, ha idejében ismerjük a dolgozó szándékát. Másrészt régi dolgozóinknál gyakori, hogy olyan szolgálati éveik vannak, melyek vitásak. Idő kell ahhoz, hogy ezeket el-bírálják, elismerjék. Lélektan-i jelentőségük is nagy. Meg-rázkódó esemény a dolgozó életében a nyugdíjba vonulás. Éreznie kell, hogy az a közös-ség, amelyikben évtizedeket eltöltött, nem hagyja magára, törődik vele, a nyugdíjas évek alatt is kapcsolatot akar tar-tani, munkájára is számít.

Ezek a beszélgetések je-gyenek baráti jellegűek, ne hivatalos „lehoanások”. Le-hetőség a közvetlen szakmai és politikai vezetőktől tartás, akik-ke mindennapos az együttélés. Szükség esetén az igazgató-ság is bekapcsolódik az előké-sztésbe, különösen olyankor, ha a szolgálati idő rendezet-len. Az idén például már húsz dolgozó korábbi szolga-latát ismertettük el, jelentős részben ezt mi kezdeményez-tük.

Évről évre többen érik el a nyugdíjkorhatárt. 1977-ben még száz alatt voltak, 78-ban 115-en, az idén a mai napig (szeptember 27) 106-an. Ez a szám még jelentősen növekszik, mert sokan év végén ad-ják be felmondásukat.

A beszélgetések lefoly-tatását követően a munkatársi feladatok következnék. Amik-or a dolgozó frásban beadja nyugdíjba menési szándékát, elkészítjük a felmondást. Na-gyon humánus a törzsgárda-szabályzat erre vonatkozó ré-sze. Meghatározott szolgálati idő után felmentést kap a dol-gozó a felmondási idő tartá-mára, de illetményét megkap.

A tartós betegállományúak tartanak kapcsolatot munkahelyükkel

Hogyan készítik elő a rokkantsági nyugdíjat?

Hasonlóan, mint az öreg-ségi nyugdíjat, de itt van még egy figyelembe veendő körülmény: az egészségi állapot. Ezért a munkaügyi intézkedé-sek gyorsaságára kell töreked-ni. Idén 34, tavaly 48 ilyen ügyünk volt. Viszonylag ma-gas számok. Megérné, hogy mélyebb elemzésbe bocsátko-zunk, mennyiben járulnak hozzá a munkakörülmények, a munka jellege a nagy fokú

egészségromláshoz. Az ő elő-készítésük a nyugdíjra álta-lában nem okoz gondot, egy-két kivételtől eltekintve. Előfor-dul, hogy a beteg nem várja meg a táppénzes idő lejárta-t, az orvosokértől bizottsághoz fordul, s váratlanul jelenik meg nálunk a bizottság hatá-rozatával, mondván, hogy más-naptól nyugdíjra jogosult. A dolgozónak saját érdeke, hogy állandóan tartsa a kapcsolatot velünk, hogy idejében előké-szíthessük nyugdíjazását, s ne maradjon ellátatlanul.

15 éves a Zenebarátok Klubja

A Postás Művelődési Központnak egyik fontos feladata a komoly muzsika népszerűsítése is. A különféle hangversenyek, zenei estek mellett 15 évvel ezelőtt jött létre a Zenebarátok Klubja, a komolyzenei ismeretterjesztés első szervezett formája.

Először az Operaház műsorainak ismertetését és népszerűsítését tervezte, miután abban az időben kezdtek nagyobb tömegek érdeklődni az opera iránt. Az ismert művek elemzése, bemutatása hangfelvevőn nagy segítséget jelentett azoknak, akik először láttak operát és nehezen, vagy egyáltalán nem tudták követni a szöveget, a cselekményt, és nem értették a szöveg és zene kapcsolatát. Később bővült a klub programja; a nagy zeneszerzők népszerű művei mellett egyre több évforduló adott lehetőséget arra, hogy a zeneirodalom nagyjai — Beethoven, Verdi, Liszt stb. sorra kerüljenek.

PÓDIUM '79

Ezzel a címmel indítjuk ez év őszétől a minden második vasárnap délután rendezett irodalmi és zenei sorozatunkat. Sokszínű programunkat úgy állítottuk össze, hogy mindenki megtalálja benne a szívéhez közel állót, a neki tetszőt.

Egyik alkalommal az irodalom, másik esetben a zene játszik nagyobb szerepet műsorainkban. E két művészeti ág olyan közel áll egymáshoz, hogy szinte feltételezik egymás jelenlétét. Önálló est, szerkesztett irodalmi műsor, opera- és szonettest jól megférnek egymást követően sorozatunkban. És most konkrét terveinkről:

Októberben Bessenyei Ferenc önálló estje, „Egy éj Párizsban Vele” címmel franciaszonest kerül a pódium közönsége elé. A szonettműsor fellépő művészei között átváltozhatjuk Császár Annelát, Gyurkovics Zsuzsát, Sárosi Katalint, Benedek Miklóst, és Szerén Gyulát.

A továbbiakban Sinkovics Imre és Gombos Katalin műsorát, Ronjecz Mária, Szemes Mari, Lukács Sándor, Borbás Gabi és Vogt Károly, Gyurkovics Zsuzsa, Jancsó Adrienne önálló estjét várjuk. Találkoztunk majd Kolozsvári Grandpierre Emmel, s a mai magyar irodalom legfiatalabb képviselőivel is.

Czine Mihály őrök kalauzálásával Mörzsig Zsigmond írást közt kalandozhatunk. Más alkalommal megismerkedhe-

A fejlődéssel együtt emelkedett a látogatók, a klubtagok száma is. Ez a hallgatóság egyben állandó látogatója lett a művelődési központnak; ott volt a Pódium zenés irodalmi előadásain csakúgy, mint az egyéb kulturális rendezvényeken.

Az 1979–80-as évad műsorára Wolfgang Amadeus Mozart életének és művészetének ismertetése, 16 előadásban. A választás nem önkényes, hanem széles körű közvélemény-kutatás eredménye volt. Az elmúlt évad végén ugyanis kérdőíveket küldött szét a művelődési központ, és a beérkezett válaszok túlnyomó többsége Mozartot igényelte.

Ez a sorozat azonban nem egyszerű zenei ismeretterjesztés lesz. Mozart élete ugyanis — 1756–1791. között — az európai történelem egyik legszembetűnőbb és legmozgalmasabb korszakára esik. Mozart átélte a felvilágosodás korát, a francia forradalom előkészítésének évtizedeit, sőt a for-

radalom első éveit is. Az első kérdés tehát mindjárt az, hogy ez a korszak hogyan tükröződik Mozart műveiben, sőt ezzel függ össze a második kérdés is, annak a kutatása, hogy miért tagadta meg a saját kora Mozartot, aki rövid élete utolsó éveiben szinte már ismeretlen volt, és halálakor névtelen, jeltelen sírba temették. Különösen megdöbbentő ez, ha megdöbbenünk, hogy a kortárs, vele egyidőben működő, és öt évvel Haydn és az öt követő Beethoven példátlanul népszerű volt, és mindkettő halála Bécs város hatalmas társadalmi eseménye lett.

A kérdés megválaszolásához talán közelebb visz benyűnkelt az a tény, hogy Mozart szinte ugyanabban az évben, 1784-ben zenésítette meg Beaumarchais „Figaró házassága” című vígjátékát, mint amikor azt Párizsban az udvar nagy nehezen engedélyezte. Nyilvánvaló, hogy Bécsben nem lelkesedtek azért az operáért, melyben a szolga okosan és ügyesen túljár főúri gazdja eszén. A megdöbbenést csak tetézte az alig két évre rá elkészült „Don Juan” című operájával, amelyben a kor társadalmának visszasságit vitte színpadra.

Erdekes kérdések ezek tehát, amelyekre a sorozat keretében választ keresünk. Mozart minden jelentősebb művét kiváló együttesek előadásában, hangfelvevőn mutatjuk be, de a „Figaró házasságát” a Fővárosi Művelődési Ház Operastúdiója „élőben” adja elő. Ez a nagyszerű műkedvelő együttes, melynek hivatásos szinten éneklő tagjai már sok éve népszerűsítik az operákat a művelődési központban, ebben az évben is, a Mozart-opera mellett még három opera-keresztmetszettel gazdagítják a komolyzenei műsort.

Ha a fentiekhez még hozzáadjuk a tervezett zenei és irodalmi Pódium-műsorokat, valamint az Erkel Ferenc Zenekiskola hangversenyét, akkor elmondhatjuk, hogy a gazdag és változatos program várja a 15 éves Zenebarát Klub tagjait.

Dr. Káldor János

Van színházszerepet — de fokozható

A fővárosi postahivatalok többsége tudvalevőleg kis létszámú, így a 10–15 embert foglalkoztató egységek összefogása közmművelődési szempontból is kívánatos. Arról, hogy a kisebb-nagyobb kollektívák színházlátogatási igényüket a lehetőségekhez képest kielégíthessék, *Muzsika Gyuláné* központi közönség-szervező gondoskodik a Benczúr utcai Művelődési Központban.

Ezzel a szolgáltatással arra törekszünk — mondja —, hogy azok a hivatalok is hozzájuthassanak jegyekhez, melyekben az igénylők száma nem több kettőnél, tíznél. A hétfő, szerda és péntek délutáni „fogadóórán” tehát itt, a Postás Művelődési Központban rendelhetik meg a hivatalok közönség-szervezői a jegyeket, illetve itt számolnak el az érte járó pénzzel. A színházakkal közvetlenül én tartom a kapcsolatot.

Tud-e tájékoztatni arról, hol, mit nézhetnek meg a postások?

A színházaktól, jegyirodaktól kapott információ szerint minden hónapban összeállítok egy programot, s ezt a tárgyhó 12-ig eljuttatom a hivatalok közönség-szervezőihez. A listán dátumszerűen is felsorolom: melyik színházba, hová van még hely. Az időpont megjelölése azért is igen lényeges, hogy a különböző beosztású, főleg a forgalmi posztokon dolgozó szaktársak, már jó előre beosztasságuk szabad idejüket. Ha esetleg a műsorterveben nem szereplő darabra lenne igény, arra is mindig megkísérlek jegyet szerezni, persze, ha idejében jelzik.

Mindenhová?

Általában igen, kivéve a Madáchot. Ennek a színháznak ugyanis olyan népszerűek a darabjai, hogy alig-alig lehet jegyekhez hozzájutni — főleg a kollégák által meghatározott napokra. De persze, azért ez is sikerül olykor.

— A Madáchon kívül mely színházak műsorai még a legkedveltebbek?

— Az Operetté, a Vidám és a Mikroszkóp Színpadé, valamint a József Attila Színház egyike-másika.

Hány hivattallal tart dílandó kapcsolatot és ezek havonta hány jegyet igényelnek?

A mintegy 45–50 postaszerv körülbelül 1200–1500

darabot; ebben a kabaréto- operáig minden benne foglaltatik.

Melyek a színházra leginkább „éhes” hivatalok?

Elsősorban is a Posta, Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság Trefort utcai részlege, ami főleg közönség-szervezőjük, *Fazekas Magdolna* érdeme. Született „agitátor”: fáradhatatlanul szervez, ajánl, rábeszél. Ez évben például, csupán a nyári programokra, havonta 150–200 jegyet vitt el, ami igen sok. De nemcsak a könnyű műfajokra, hanem igényesebb előadásokra is, például operára. Ugyancsak kitűnően szervezett Rákospalota 1 postahivatalban *Petka Gábor* kézbesítő is, aki, sajnos, új funkciója miatt nem láthatja el tovább ezt a feladatát. Remélem azonban, hogy utódja ugyanolyan ügyszertettel végzi majd ezt a munkát. És megemlíteném még *Berényi Andrásnét* is, aki annak ellenére, hogy csak május óta közönség-szervező a Központi Hírlap Irodában, és különböző szétosztott helyekről gyűjti az igényeket, szintén nagyon jól csinálja.

Végzősoron tehát sok postás szeret színházba járni?

Nem kevesen, de nem is túl sokan. Ennek részben az is az oka, hogy a nagyon kis létszámú hivatalokban még nincs közönség-szervező. Ezen segítő az azt tervezük, hogy összegyűljük a Budapesti Posta-igazgatóság Szakszervezeti Tanácsával, és megkeressük a módját, hogyan lehetne — mondjuk 10 hivatalt egy közönség-szervezővel összefogni. És amin még kíváncsian lenne javítani — az igényesség. Mint már említettem, „fogasztóink” többsége a könnyen emészthető előadásokat szereti, abban a hiszemben, hogy az úgynevezett komoly tárgyú darabok farszatók. Pedig az, hogy valami gondolkodásra késztet, érzelmileg felkavar, korántsem jelenti, hogy unalmas. E tekintetben tehát jobb propagandára, a színházak munkáját érdekesen ismertető előadásokra lenne szükség.

Végül egy személyre szabott kérdés: szeret-e színházba járni a központi közönség-szervező?

Nagyon. Főfoglalkozás-

ban az Értékeléshivatali belső ellenőre vagyok, s a közönség-szervezői megbízatást azért is vállaltam el fél évvel ezelőtt, hogy — tréfásan fogalmazva — „közelebb kerüljek a tűzhöz”. De nemcsak a színház előadásokat, hanem az ezzel járó munkát is igen kedvelem: a szervezést, az ügyintézt, az emberekkel való foglalkozást. Boldoggá tesz, ha lelkes közönség-szervezőkkel működhetek együtt, és természetesen főleg az, ha lehetőleg mindenkinél minden kíváncsiságot teljesíthetem.

— I. s. zs. —

Adatok a gyermekekről

A szovjet bölcsődékben és óvodákban jelenleg 13 millió gyermek nevelkedik. Az állam a bölcsődékben évente több mint 500, az óvodákban pedig több mint 450 rubelt költ minden gyermekre. A szülők e költségeknek csak egyötödét fedezik.

A gyermekeknek 4587 úttörőháza és úttörőpalotája, 1112 ifjútéchnika-központja és 1283 ifjútéchnika-klubja, 676 ifjú természetbarát központja, 500 ifjú pilóta- és űrhajós-klubja van.

Az országban 113 báb- és 51 gyermekszínház működik. A gyermekek és az ifjúság számára 166 újságot és 71 folyóiratot adnak ki. Csaknem 6000 zene-, táncművészeti és művészeti iskolában tanulnak.

A „Bórlabda”, „Aranykorong”, „Ezüst korcsolya” és más klubok díjainak elnyeréséért rendezett össz-szövetségi sportversenyeken évente mintegy 20 millió gyermek vesz részt.

Az összes szanatóriumi férőhely egyharmada a gyermekszanatóriumokban van. Az ide szülő beutaló rendszerint ingyenes. A gyógyüdülőben a gyermekek tanulmányaikat is folytathatják.

A X. évtized terv három éve alatt 35 millió gyermek töltött ingyenes és kedvezményes beutalóval úttörőtáborban az iskolai szünetet. Az idén 24 millió gyermek üdül a táborokban.

(BUDAPRESS — APN)

Ha tehetem, elmegyek a klubba...

BESZÉLGÉTES FIATALOKKAL A MISKOLCI IFJÚSÁGI KLUBRÓL

Egy ifjúsági klub tevékenységének megismerésénél, az ott folyó munka értékelésénél nem elég ismerni a klub életét irányító tevékenységét, véleményét. Legalább ilyen fontos, hogy a klubot látogatók mit kapnak az ott kialakult közösségtől, hogyan fogadják a programokat, hogyan tudnak bekapcsolódni a munkába. Ezért tartjuk fontosnak, hogy a júliusi számunk után — amelyben a miskolci ifjúsági klub vezetőinek véleményét ismertettük meg — most a klubtagok véleményének adjunk nyilvánosságot. Az így kialakult kép nem lesz teljes, de reméljük, hogy tanulsággal szolgál.

Ki mit vár a klubtól? — hangzik az első kérdés.

Olyan rendezvényeket és programokat — feleli *Márton Ágnes* —, melyeken mindenki jól érzi magát. En az alapító tagok közé tartozom, többször segíték a rendezvények szervezésében és lebonyolításában is. Nekem az is öröm, ha mások jól érzik magukat.

A fiatalok érdeklődési körébe tartozó programokat — halljuk *Migléczi Józseftől* — Ezek ne csak engem érdekeljenek, hanem másokat is! Azt szeretem, ha mások is jól érzik magukat.

Változatos programot, ne csak diszkó legyen! — veszi át a szót *Csécsei Ildikó*. — Biztosítson találkozási lehetőséget a postás fiatalokkal, alkaluljanak ki baráti körök, melyek segítik egymást, ha kell, még a munkahelyen is. Formálja a fiatalokat, alakítsa viselkedési, magatartási szokásaikat.

Ki mit kap az ifjúsági klubtól?

Sok érdekes és szórakoztató műsort — mondja *Batári János*.

Azt hiszem, mindnyájunk ízlése formálódik. A komolyzenei programok, a meghívott színművészek igényesebb tesznek mindnyájunkat. En személy szerint itt a klubban kezdtem megismerkedni a komolyzenével, azóta is érdeklődöm iránta.

Migléczi József hasonlóan vélekedik: — Általában azt kapom a klubtól, amit elvárok. En sem tartoztam korábban a komolyzenét kedvelők táborába. De nagy hatással vannak rám a színművészek előadásai, a szakavatott előadók politikai tájékozatái is.

Erdekes *Ládi Sándorné* véleménye:

Sajnos, azok közé tartozom, akik egyre kevesebbet tudnak részt venni a rendezvényekben. A család és a két műszak jelenti számomra az akadályt. Ha tehetem, mégis elmegyek a klubba, mert hiányzik az a társaság. Lehetőség van ott a gondok megbeszélésére, a műsorok pedig felüdülést jelentenek.

Mi a kedvenc programja?

Mindig az, amelynek szervezésében én is részt veszek — halljuk *Márton Ágnestől* —, mert külön öröm számomra, ha mások is jól szórakoznak.

A beszélgetésben részt vevők szinte egymás szájából veszik ki a szót, úgy sorolják a kedvelt programokat: kisfilmek vetítése, politikai előadások, tájékoztatók, politikai dalok hallgatása és tanulása, színművészek vendégszereplé-

se, komolyzenei előadások, diszkó stb.

Milyen közösség alakult ki a klubban?

Megítélésem szerint jó közösség alakult ki — vélekedik *Kopasz Mária*. — Územünkben sokan látogatják a klubot, jó kapcsolatot alakítottunk ki a tőrsztagokkal. Sok barátság szövődött itt.

Többféle fiatal jár ide — mondja *Márton Ágnes*. — Van, aki csak táncolni jön, de a többség minden programon részt vesz. Még azon is, amelyik egyébként nem tartozik érdeklődési körébe, mert újat, érdekeset mindenütt lehet hallani.

Jó baráti közösség alakult ki. Érdekelnek egymás gondjai is. Ez a közösség befogad minden új tagot, de aki nem tud beilleszkedni, az nem érzi jól magát közöttünk — mondja *Batári János*.

Van igény — véli *Migléczi József* — a közösségi életre, a közös tevékenykedésre. Szívesen fogadunk be újakat a klubba.

Mit csinálna másként, illetve mit kér a klubtól?

Változtatni csak egyet szeretnék, kéri viszont többet — feleli *Csécsei Ildikó*. — Javaslom, hogy a tagsági igazolványt rendszeresebben ellenőrizzék, így még ritkábban fordulna elő, hogy nem oda valók kerülnek közénk. Kérem pedig az, hogy nyáron ne szüneteljen a klub tevékenysége, ritkábban, de legyenek rendezvények. Ez nemcsak az én véleményem. A másik kéresem nem a klub vezetőinek szól. Kérjük a különböző párt-, gazdasági és társadalmi szervek vezetőit, jöjjenek el hozzánk. Személyesen győződjenek meg arról, hogy milyen élet folyik itt, lássák, hogy támogatásait hogyan használjuk. Ez azonban ne ellenőrzés legyen, hanem érdeklődés. A klubtagságra jó hatással lenne.

Márton Ágnes a klub bővítését, *Batári János* az új tagokkal való jobb törődést, *Kopasz Mária* a tagsági igazolványok szigorúbb ellenőrzését. *Migléczi József* több vetélkedő rendezését és több kislím vetítését kéri. Egybehangzó véleményük: a klub vezetőit, amellyel, hogy folytatják eddigi jó tevékenységüket, keressék az újat, a vonzó. Végeztül *Ládi Sándorné* véleménye: — Alapszervi KISZ-titkárként is tevékenykedem. Tapasztalatom, hogy nem túl könnyű a fiatalokat a klubba irányítani, mert eléggé kedvezőtlenek elhelyezési körülményei. Aki viszont betéved oda, az az esetek többségében ismét visszatér, mert jó közösséget, érdekes programokat ismert meg. A beszélgetésen hat klubtag vett részt. *Márton Ágnes* és *Batári János* Miskolc 1, *Ládi Sándorné* Miskolc 10 postahivatal, *Kopasz Mária* a Miskolc városi, *Migléczi József* a Borsod megyei Távközlési Üzem, *Csécsei Ildikó* pedig a postaigazgatóság dolgozója. Tehát különböző munkahelyű és érdeklődési körű fiatalok, véleményük mégis meglepően hasonló. Ez nemcsak annak tudható be, hogy mindnyájan a miskolci ifjúsági klub tagjai, hanem annak is, hogy véleményük, a közösségről alkotott elképzelésük tükrözi a fiatalok gondolkodásmódját.

Tolnay Zoltán

ÚJ TÖMEGSPORTMOZGALOM

MUNKAHELYI OLIMPIA

Az utóbbi években a testnevelés, a sport és tömegsport fejlesztéséért a párt-, állami és társadalmi szervek több határozatot, intézkedést hoztak az iskolai testneveléstől kezdve, a munkahelyi torna elterjesztésén, az „Edzett ifjúságért” mozgalom bevezetésén keresztül a tömegsport fellendüléséig. Több fontos társadalompolitikai döntésnek is részévé vált a testnevelés.

Az intézkedések nem maradtak hatástalanok, a dolgozók éltek a lehetőségekkel. A sokféle kezdeményezés jelentős része bevált, hasznosítható. Ugyanakkor kialakultak olyan testedzési és sportolási rendszerek is, amelyek fenntartása vagy elterjesztése nem kívánatos. Túlzottan elszaporodtak például a tömegsportban a sok utazással járó versenyek. Néhol már munkaidő-kezdésményit is adtak, illetve igényelték a részvételhez. (Ezzel egyébként a postai tömegsporteseményeknél is találkozunk.) Az ilyen jellegű rendezvények jelentős anyagi eszközöket vonnak el a munkahelyi testedzéstől, és hibás értékrend kialakulását segítik elő, mert a rendező szervek elsősorban eredményességre törekednek, ugyanakkor figyelmen kívül hagyják a tömegességet és a rendszerességet. Márpedig a munkahelyi testnevelésnek csakis az lehet a célja, hogy minél nagyobb tömegeket mozgósítson a rendszeres sportolásra, az egészséges életmódra. Meg kell tehát szüntetni a feltűnő különbségeket, a fent említett határozatokat egységesen kell értelmezni, a sportolási lehetőségeket egységes elvek szerint kell minden dolgozónak rendelkezésére bocsátani.

Ebből kiindulva a SZOT Elnöksége a szakszervezetek véleményének meghallgatása és széles körű vita után — az Országos Testnevelési és Sporthivatallal, valamint a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetséggel egyetértésben — úgy határozott, hogy 1980. január 1-től munkahelyi olimpia elnevezéssel tömegtestnevelési és tömegsportmozgalmat vezet be.

Az új mozgalom magában foglalja a tömegsport versenyszerű formáit, a szervezett, de nem verseny jellegű testedzést, a tanfolyamszerű testnevelést, a természetjárást, vagyis minden olyan testedzési és sportformát, amelyet a dolgozók a munkahelyen vagy a lakóhelyen szervezeten fel lehet kínálni.

A munkahelyi olimpia célja tehát az, hogy minél több ember számára lehetővé tegye a rendszeres testedzést és mozgást, ezek közül is elsősorban a munkahelyen vagy lakóhelyen belül szervezett programokat és eseményeket. A helyi sportolási feltételek-től függően épülhet egyetlen munkahelyre, de szervezhető — több üzem összefogására alapozva — kerületi, városi jelleggel is.

A mozgalom szervezési területei — szakmánk sajátosságait figyelembe véve — a következők:

Azokon a munkahelyeken, ahol a rendszeres testedzés biztosítható (pl. Budapest 78. Pécs 1. Posta Alközpont Üzem stb.), ott önálló program keretében a szakszervezeti bizottságoknak a KISZ-alapszervezetekkel és ahol működik, a Postás SE-vel (SK-val) kell együtt szervezni a sporteseményeket. A háziversenyek mellett természetesen nevezzenek be továbbra is a postai üzemek között különböző sportágakban meghirdetett alapfokú bajnokságokba. Részben önálló, részben a városi (kerületi) program alapján kell megoldani a rendszeres testedzést azokon a munkahelyeken, ahol egy vagy több sportágban nem lehet háziversenyeket szervezni. (Pl. csak egy kispályás labdarúgó-csapat van az üzemnek.) Ide sorolható többek között: Balassagyarmat, Kiskőrös, Erd-HTI. Ezek az üzemek, hiva-

talok részben a házi versenyeken, alapfokú üzemi bajnokságokban szerepeljenek, illetve a kerületi, városi rendezvényeken vegyenek részt. A kerületi (városi) sportfelügyelőségek a szövetségi bajnokságokhoz hasonlóan biztosítanak hétről hétre visszatérő rendszeres versenyzési lehetőségeket.

A munkahelyi szétszórtság-ból adódóan a legnagyobb gondot a vidéki postahivatalok és a néhány főt foglalkoztató műszaki egységek dolgozóinak sportoltatása okozta. Eddig igen szerény lehetőségek álltak rendelkezésükre. Esetenként tudtak csak részt venni egy-egy területi, esetleg országos sportrendezvényen. A munkahelyi olimpia keretében ezentúl — mivel valamennyi állami intézményben és társadalmi szervezetben egységes elvek és útmutatók fognak érvényesülni — a községekben rendszeresen sportolhatnak szakmaközi jelleggel, vagy az ott működő üzemek által rendezett meghívásos versenyeken.

A munkahelyi olimpia szervezési rendjével az olimpiai játékok időpontjához igazodik. Ezen belül egy olimpiai ciklus alatt — más-más szerv rendezésében — olimpiai napok is lesznek. Az olimpiai nap szerves része a munkahelyi olimpiának. Programjának elsősorban demonstráló jellegűnek kell lennie. Rendezvényein szerepelniük kell a dolgozók körében népszerű és rendszeresen űzött sportágak versenyeknek, a nem versenyszerű testedzési formáknak, a sajátos szórakoztató játékoknak, vetélkedőknek (pl. munkahelyi testnevelés közös bemutatója, lábenisz, fejelés, kötélfűzés, tollaslabda, horgászás, sakk, célpadobás, kocogás, lövészet, természetjárás).

Az olimpiai napok rendezői: a) Az olimpiai játékok éveiben (1980-ban, 1984-ben) a központi szervek (iszt-k) rendezik meg a területi olimpiai napot. A rendezvényekre elsősorban azokat a munkahelyeket hívják meg, amelyek a rendszerességben és a tömegek mozgósításában kiemelkedtek! A meghívás megtiszteltetés, a jó sportvezetés jutalma. A rendszeres testedzés, a sport-szeretet mindenképpen megmutatkozik a teljesítményekben is.

b) az olimpiai játékok közötti páros években — 1982-től — a megyei testnevelési és sporthivatalok (mts-ek, Budapest a BTSZ) szervezik

meg a megyei (budapesti) olimpiai napot, az szmt-kkel (SZBT-vel) és a KISZ-szervekkel közösen. A találkozón — meghívás esetén — vegyenek részt a postai üzemek, hivatalok csapatai! (Ezekben az években tehát az iszt-k nem rendezhetnek területi versenyeket.)

c) Az olimpiai játékok közötti páratlan években (1981-ben, 1983-ban) szakszervezetünk elnöksége hirdeti olimpiai napot a területi szervek (iszt-k) részvételével, a hágyományos országos postás kulturális és sportnapnak megfelelően.

Az olimpiai napok bevezetése egyben kizárja az eddig rendszeresen szervezett országos sportági találkozókat. A megszüntetett sporteseményeknél felszabadult összegeket ezután a munkahelyi sportélet erősítésére kell fordítani. Továbbra is megrendezük viszont az országos postás természetbarát találkozót, a postás vonatkirándulókat és meghatározott években a budapesti postás kulturális és sportnapot.

A munkahelyi olimpia bevezetésében fontos a szerepe a tervszerűen elkészített éves eseménynaptárnak és az ennek alapján összeállított versenykiírásnak. Mivel a mozgalom legfontosabb területei az üzemek, hivatalok, ezért valamennyi postai munkahelynek (alapszervezetnek) össze kell állítania a sportprogramját tartalmazó eseménynaptárt. Egy munkahelyen csak egy eseménynaptár legyen! Tehát a szakszervezeti bizottság, a KISZ-alapszervezet és ahol működik, az SK vagy SE együtt állítsák össze!

Az eseménynaptár tartalmazza az önálló, vagy más szervekkel együtt lebonyolítható eseményeket, a tanfolyamszerű testedzést, a sport témájú értekezleteket, tanfolyamokat, sportlétszámok, építészeti, karbantartási, szervezeti, társadalmi munkát.

Szakszervezetünk figyelemmel kíséri az alapszervezetek sporttevékenységét, és a leg-eredményesebben szervező, mozgósító közösségeket, munkahelyeket a központi szervek (iszt-k), illetve javaslatuk alapján a titkárság erkölcsi és anyagi elismerésben részesíti. Természetesen más kell, hogy legyen a megítélés alapja a nagyobb hivatalok, üzemek alapszerveinél, mint a szét-szórta dolgozó postásokat tömörítő járási vagy hasonló szakszervezeti bizottságoknál.

A munkahelyi olimpia mozgalomnak a postás munkahelyeken való bevezetéséről, gyakorlati feladatairól az alapszervezetek novemberben kapnak részletes tájékoztatást.

Bottján János

Savária labdarúgó és Haladás teke kupa

Üzemünk szakszervezeti bizottsága elsőrendű feladatának tekinti, hogy minél több dolgozóval megismertesse a rendszeres testedzés jelentőségét és részt vegyen különböző tömegsport-rendezvényeken.

Ezért nagy gondot fordít arra, hogy a sportoláshoz szükséges anyagi, tárgyi és személyi feltételeket megteremtse.

Az üzemegységek dolgozói rendszeresen részt vehetnek a postaszervek közötti háziversenyeken, illetve a szakmaközi bizottságok által kiírt városi bajnokságokon. A legnépszerűbb sportesemények az 1977. évben először kiírt és a kezdeményező szocialista brigádokról elnevezett Savaria labdarúgó és Haladás teke kupa találkozó.

Az üzem 3 megye területén 364 dolgozót foglalkoztat, akik Győrött, Szombathelyen, Veszprémben, Pápán és Sopronban teljesítenek szolgálatot. Ebben az évben a tekeversenyt július 21-én rendezték meg az igazgatóság pályáján. A kupa elnyeréséért 8 csapat versengett és mintegy 30 fő vett részt az egyéni küzdelmekben.

A csapatverseny eredménye: 1. Soproni garázs (Bausz Róbert, Lukács György, Nagymarosi József), 2. Központi Javitóműhely (Gergács Lajos, Kot-

lik László, Varga Jenő), 3. Szombathelyi garázs (Horváth Lajos, Veszprémi László, Sági Géza).

Egyéniben: 1. Bausz Róbert (Soproni garázs), 2. Vissi Gyula (Soproni garázs), 3. Horváth István (Központi Javitóműhely).

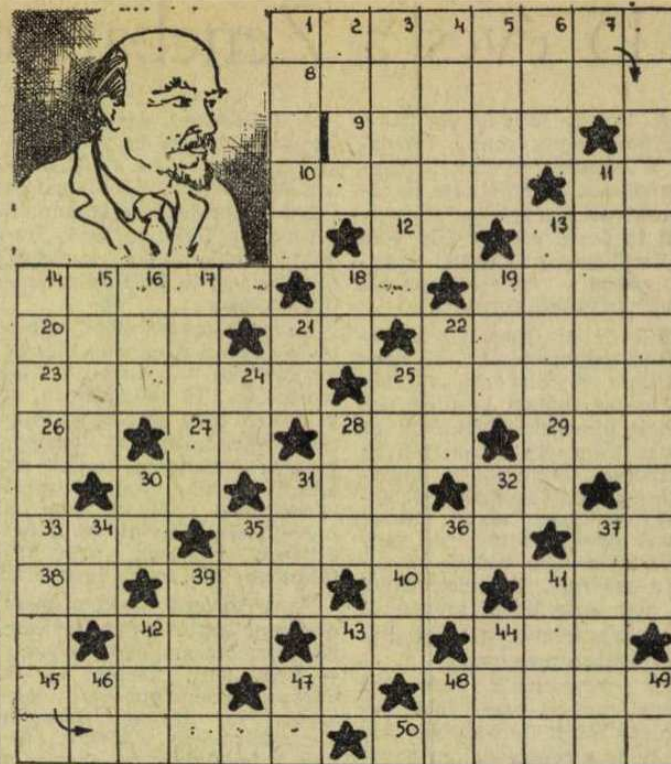
A soproni garázs csapata már másodikban lett a verseny győztese, így esetleges újabb győzelmével végleg elnyeri a kupát.

Szeptember hó 8-án a Savaria labdarúgó kupát a Soproni Postás SE pályán rendezték meg. A megnyitón és a versenyen az üzem szakmai és szakszervezeti vezetőségén kívül a 3. sz. pártalapszervezet, az iszt, valamint a postaigazgatóság KISZ-bizottságának képviselője is részt vett.

A csapatok küzdelméből a veszprémi garázs csapata került ki győztesen, második a Központi Javitóműhely, harmadik pedig a soproni garázs csapata lett. A gólkirály Csernyei Ferenc, Sopron csapatának tagja, 7 góllal.

A mérkőzés befejezése után a csapatok tagjai és a kísérők közös rendezvényen vettek részt; a sporteseményeken kívül a szakmai tapasztalatok kicserélésére is lehetőség nyílt.

Nagymarosi József

Közeledik a Nagy Októberi öklívivónk volt (K=G). 3. Szocialista Forradalom évfordulója. Ebből az alkalomból idézzük Lenin ismert mondatát a Bolsevik Párt Központi Bizottságához írott leveléből, a vizsz. 1., és 8., a függ. 14. alatt.

VÍZSZINTES: 1. Az idézet 1. része. 8. Az idézet 2. része. 9. Elektroncső. 10. Város Erdélyben. 11. Állóvíz. 12. Összetett latin magánhangzó. 13. A felsőfok jele. 14. Anekdoták, csattanós történet. 18. A szakszervezet egyik tanácsának rövidítése. 19. Torony németül. 20. Teherhordó Kelet-Ázsiában. 21. Dupláza gyermekesemeg. 22. Erdei állat. 23. Márkus... (színművész). 25. Győzelmet elismerő kupa. 26. A gallium vegyjele. 27. Kisiparos szerszáma. 28. Két névelő. 29. Keverő mák. 30. Személyes névmás. 31. Város az NSZK-ban (ford.). 32. Szibériai folyó. 33. A munka és az energia egysége. 35. Szovjet úrhajós. 37. Libanon gépjárműjelzése. 38. Házállat. 39. Sebhegy. 40. Diplomáciai gépkocsik betűjele. 41. Sakkvilágba jött volt. 42. Házikó. 43. Görög betű. 44. Közlekedési építmény. 45. Báj, kedvesség (ford.). 47. Olasz határozott névelő. 48. Vízi szállítási összekapcsoló szálak. 50. Az 1917-es forradalom cirkálója.

FÜGGŐLEGES: 1... Eckberg (filmszínész). 2. Neves

Beküldési határidő: november 10.

Előző rejtélyünk helyes megfejtése: ...vagy méz? első csókban nyár és ősz kéken öszenéz.

Könyvtulajnyt nyertek: Agoston Elemérné (Szombathely 1), Józsa Gáborné (Budapest), Kelemen Lajos (Somogyvár), Kocsis Ferenc (Fertőd), Mihály Árpádné (Nyíregyháza).

A Győr-Sopron vasútvonal felavatásának 100. évfordulójáról 1976-ban emlékezett meg a posta bélyegsorozat kibocsátásával. Az 1979. október 19-én megjelenő 4 db 5 Ft-os bélyegből álló bélyegblokk már a vasútvonal Ebenfurtig történő meghosszabbításáról, a GYE-

POSTÁS DOLGOZÓ

a Postások Szakszervezetének Lapja
Szerkesztő a Szerkesztő bizottság
Szerkesztőség: Budapest, XIV., Cházár András u. 13. 1164.
Postacím: Budapest, Postafiók 14., 1406
Felelős szerkesztő: BENDA ISTVÁN
Telefon: 428-777
Kiadja a Népszava Kiadó Vállalat
Budapest VII., Rakóczi út 54. 1964.
Előfizetési díj egy évre: 12,- Ft
A kiadásért felel: DR. SÜTH PÉTER igazgató
79-4395. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató